

**VIGILIE
ADVENTNÍCH
NEDĚLÍ**

HYMNUS

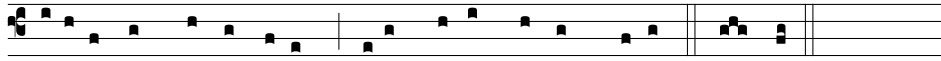
Usque ad diem XVI decembris

V
 erbum supérnum pródi-ens, a Patre lumen éxi-ens,

 qui natus orbi súbvenis cursu declívi témporis. A-men.

2. Illúmina nunc pectora
tuóque amóre cóncrema;
audíta per præcónia
sint pulsa tandem lúbrica.	4. Non demum artémur malis
pro qualitàte críminis,
sed cum beátis cómpotes
simus perénnes cælités.
3. Iudéxque cum post áderis
rimári facta pectoris,
reddens vicem pro ábditis
iustisque regnum pro bonis,	Δ. Sit, Christe, rex piíssime,
tibi Patrique glória
cum Spírítu Paráclito,
in sempitérna sáecula. Amen.

Post diem XVII decembris

V
 eni, Redémptor génti-um, osténde partum Vírginis;

 mirétur omne sáeculum: talis decet partus De-um. A-men.

2. Non ex viríli sémine,
sed mýstico spirámine
Verbum Dei factum est caro
fructúsque ventris flóruit.	4. Procédát e thálamó suo,
pudóris aula régia,
gémínæ gigas substántiæ
alácris ut currat viam.
3. Alvus tuméscit Vírginis,
claustrum pudóris pérmanet,
vexílla virtútum micant,
versátur in templo Deus.	5. Æquális ætérno Patri,
carnis tropæo cingere,
infirma nostri córporis
virtúte firmans pérpeti.

→

HYMNUS

Do 16. prosince

N ebeské Slovo, Syn ty jsi a světlo z Otce prýšticí,
 jenž zrozen jdeš zachránit svět, když naplnil se časů věk. A-men.

2. Už teď nám duši rozjasni
 a plamen lásky zapal v ní,
 ať zpráva plná radosti
 z nás všechno podlé vyhostí.

3. Až brzy jako Soudce náš
 hlubiny srdcí zotvíváš,
 za skrytý hřích trest vyměříš,
 věrné za dobré odměníš.

4. Kéž věčný trest nás nestihne
 za mnohé skutky zločinné,
 kéž se pak navždy staneme
 občany vlasti blažené.

Δ. Laskavý Vládce, Ježíši,
 buď s Otcem ti čest nejvyšší,
 i s Duchem, který těší nás,
 po všechny věky v každý čas. Amen.

Od 17. prosince

P řijď', Spasiteli plemen všech, zrozením z Panny se nám zjev,
 ať celý svět zří s podivem, jak zrodit se Bůh může jen. A-men.

2. Bez přičinění mužského,
 vdechnutím Ducha svatého
 Boží Slovo se vtělilo,
 v plod života se rozvilo.

3. Pel nevinnosti Panny klín
 neztratil obtěžkáním tím,
 zástava ctnosti nad ní vlá,
 že v chrámě tom Bůh přebývá.

4. On rytíř dvojí podstaty
 už z královské té komnaty
 jak ženich pro svou nevěstu,
 hle, vydává se na cestu.

5. Ty, jenž jsi Otcí rovný Syn,
 přepásán pásem tělesným,
 našeho těla slabosti
 nepřestaň menšit milostí. →

6. Præsépe iam fulget tuum
luménque nox spirat novum,
quod nulla nox intépolet
fidéque iugi lúceat.

Δ. Sit, Christe, rex piíssime,
tibi Patrique glória
cum Spírítu Paráclito,
in sempitérna sácula. Amen.

6. Jesličky tvé jsou před tebou,
prosvítá nový úsvit tmou.
Ať jas ten neustoupí tmě
a ohněm víry stále žhne.

Δ. Laskavý Vládce, Ježíši,
buď s Otcem ti čest nejvyšší,
i Duchu, který těší nás,
po všechny věky v každý čas. Amen.

1. NEDĚLE ADVENTNÍ

1. antifona

AG 301

Hle, náš Pán přijde s mocí a osvítlí oči svých služebníků, aleluja.

Ecce Dóminus noster cum virtúte véni-et, et illuminábit óculos
servórum su-órum, allelúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

Δ.1. Přijde vznešený Král s **velikou mocí**, || aby spasil národy, aleluja.

Žalm 1

Cesta spravedlivých a hříšných

Blažení, kdo s důvěrou v Kristův kříž sestoupili do křestní vody. (Autor z 2. stol.)

Štasten, kdo nechodí, jak bezbožní
mu **radí**, † na cestu **hříšníků** kdo **ne-**
stoupá * a nesedává v **kruhu rouhačů**,
kdo naopak se těší ze **zákona**
Páně * a dnem i nocí o **něm pře-**
mítá.

Je jako strom při živých vodách **zasa-**
zený, * ovoce nese **správně ve svůj čas**

a jeho listí **nikdy nezvadá**, * co-
koli počne, všechno se **mu daří**.
Ne tak s bezbožnými, **naprosto** ne
tak: * ti jsou jak pleva **unášená vět-**
rem.

Bezbožní proto **neobstojí na sou-**
du * a hříšní v shromáždění **spra-**
vedlivých.

Vždyť cestu spravedlivých **střeží**
Pán, * zlá cesta hříšných vede do zá-
huby.

Sláva **Otci i Synu** * i **Duchu sva-**
tému,
jako byla na počátku i **nyní i vždy-**
cky * a na věky věků. **Amen.** *⌘.*

2. antifona

AG 298

Sióne, neboj se, hle, tvůj Bůh přichází.

(srov Jan 12, 15)

IVA

S i-on noli timére: ecce De-us tu-us véni- et, alle-lúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

⌘.2. Jeruzalémská dcero, raduj se a plesej, || tvůj král k tobě přichází. |
Sióne, neboj se, | už brzy přijde tvá spása.

Žalm 2

Mesiáš — král a vítěz

*Spolčili se proti tvému svatému služebníku Ježíšovi,
kterého jsi pomazal za Mesiáše.*

(Sk 4, 27)

Proč **se** bouří **kmeny pohanů**, * ná-
rody proč **snují marné plány**?

K boji povstávají **králové**, †
smlouvají se vládci **proti Pánu**, *
proti jeho pomazanému.

„Zpřetrhejme jejich **okovy**, * shodme
ze sebe **ta jejich pouta!**“

Směje se jim **na nebesích Pán**, *
úsměšek má pro ně **na svém trůnu**.

Potom k nim však **s hněvem promlu-**
ví, * vyděsí je **ve svém rozhořčení**:

„Já jsem svého **krále dosadil** *
na **Siónu**, na **své svaté hoře!**“

Rozhodnutí Páně **rozhlásím**. † Takto
ke mně **promluvil** můj Pán: * „Tys
můj syn, dnes já **jsem tebe zplodil**.“

Požádej, a **národy** ti dám, * zemi
budeš **vlastnit do všech končin**.

Povládněš jim **prutem železným**, *
jako z hlíny **džbán je můžeš rozbít**.“

Proto, **králové**, už **prohlédněte**, *
poučit se **dejte, vládci země!**

V bázni **služte Pánu**, **vzývejte** ho, *
v **rozechvění líbejte mu nohy**,

ať se k vaší **zkáze nerozhorlí**, †
neboť **hněvem snadno může**
vzplanout. * Blaze všem, kdo
důvěřují v něho!

Sláva **Otci i Synu** * i **Duchu svatému**,
jako byla na počátku i **nyní**
i **vždycky** * a na věky věků. **Amen.**

⌘.

3. antifona

AG 326

Pán přichází, běžte mu naproti a říkejte: Jak veliký počátek a jeho vláda nebude mít konce: Silný Bůh, Pán, Kníže pokoje, aleluja. (srov Iz 9, 6–7)

ig

D ō-minus véni-et, occurríte illi, dicéntes: Magnum princípi-
um, et regni e-ius non e-rit finis: De-us, fortis, dominátor,
princeps pacis, allelúia, alle-lúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

♩.3. *Příchod* nejvyššího Krále uvítejme s čistým srdcem, †|| abychom mu důstojně vy~šli vstříc, | hle, přijde a nebude **meškat**.

Žalm 3

Bůh je můj ochránce

Ulehl a zesnul, povstal však znovu k životu, protože se ho Bůh ujal. (Sv. Irenej)

Pane, kolik je mých **nepřátel**, * kolik těch, kdo proti *mně se **strojí!***

Kolik těch, kdo **o** mně **říkají**: * „Toho ani Bůh už **nezachrán!**“

Ty však, **Pane**, **jsi** můj **pevný štít**, * jsi má chlouba, *pozvedáš mou **hlavu!***

Hlasitě jsem volal **k svému Pánu**, * vyslyšel mě ze své **svaté hory**.

Klidně uléhám a **klidně spávám**, * klidně vstávám, neboť **Pán mě chrání**.

Ani tisíců se **nezaleknu**, * když kol dokola mě **obkličují**.

Povstaň, **Pane**, zachraň mě, můj **Bože!** † Vždy mým protivníkům **rozbils tváře** * a všem zlým jsi **po-vyrážel **zuby****.

Jenom u Pána je **jistá spása**, * sešli svému lidu **požehnání!**

Sláva **Otci** i **Synu** * i **Duchu **svatému****, jako byla na počátku i **ny**ní i **vždycky** * a na věky **věků**. **Amen**.

♩.

Verš

℣. Vzpřimte se a zdvihněte **hlavu**.

℞. Protože se blíží vaše **vykoupení**.

První čtení

Začátek knihy proroka Izaiáše

1, 1–18

Napominání lidu

Vidění Izaiáše, syna Amosova, která měl v době judských králů Uzijáha, Jotama, Achaza a Ezechiáše o Judovi a Jeruzalému.

Slyšte, nebesa, poslechni, země, neboť mluví Hospodin: „Syny jsem vychoval a o ně se postaral, vzepřeli se však proti mně. Býk zná svého hospodáře i osel jesle svého pána; Izrael však nemá poznání, můj národ nemá rozum.“

Běda hříšnému lidu, národu zatíženému vinou, potomstvu zločinců, zkaženým synům! Opustili Hospodina, pohrdli Svatým Izraele, obrátili se k němu zády.

Kam ještě vás bít, když jste stále nevěrní? Celá hlava je nemocná, celé tělo je choré. Od paty k hlavě nic na něm zdravého není; samá modřina, jizva, čerstvá rána, nevytlačená, neovázaná, nezměklá olejem.

Vaše země je zpustlá, vaše města spálená ohněm; půdu vám před očima cizinci vyžírají, je zpusťována, zkažena nepřitelem.

Jen síónská dcera zůstala jak bouda na vinici, jak chýše na okurkovém poli, jak obležené město. Kdyby nám Hospodin zástupů neponechal několik těch, kdo přežili, byli bychom jako Sodoma, Gomoře bychom se podobali.

Slyšte Hospodinovo slovo, sodomská knížata, poslechněte příkaz našeho Boha, gomorský lide!

Nač je mi množství vašich obětí? – praví Hospodin. Už mám dost žertev beranů a tuku krmných telat; v krvi býčků, beránků a kozlů nemám zalíbení. Když ke mně přicházíte, kdo to od vás žádá, abyste vyšlapávali má nádvoří? Nenoste už nicotné oběti; kadidlo je mi odporné, novoluní, soboty, shromáždění nesnesu, nesnesu bezbožnost při svaté schůzce. Vaše novoluní a svátky nenávidím z duše, jsou mi břemenem, s únavou je snáším. Když vztahujete své ruce k modlitbě, zakrývám své oči před vámi; když se ještě víc modlíte, ani neposlouchám. Vaše ruce jsou plné krve!

Umyjte se čistě! Odstraňte své špatné skutky pryč z mých očí; přestaňte jednat zle, uče se jednat dobře: hleďte spravedlnost, přispějte utlačenému, sirotku pomozte k právu, zastaňte se vdovy.

Nuže, suďme se – praví Hospodin. I kdyby jak šarlat byly vaše hříchy, vybělí se jako sníh. I kdyby se červenaly jako purpur, budou jako bílá vlna.

Responsorium

Iz 1, 16.18.17

Ř. Umyjte se čistě! || Odstraňte své špatné skutky pryč z mých očí! *

I kdyby jak šarlat byly vaše hříchy, | vybělí se jako sníh.

Ů. Přestaňte jednat zle! | Učte se jednat dobře! | Hleďteje spravedlnost! *

I kdyby.

Druhé čtení

Z „Katechezí“ sv. biskupa Cyrila Jeruzalémského

Dvojí příchod Ježíše Krista

Zvěstujeme Kristův příchod, a to ne pouze jeden, nýbrž i druhý, který bude mnohem slavnější, než byl ten první. První totiž byl poznamenán utrpením, druhý bude ozdoben diadémem Božího království.

U našeho Pána Ježíše Krista je přece všechno většinou dvojí. Dvojí narození: první z Boha před věky, druhé z Panny po dovršení času. Dvojí sestoupení na svět: první skryté před lidskými zraky jako krůpěje rosy na rouně, druhé zjevné, které ovšem teprve přijde.

Při prvním příchodu byl v jeslích zavinit do plének; při druhém se oděje světlem místo šatu. Při prvním snesl kříž, nedbaje potupy; při druhém přijde v doprovodu zástupů andělů a oslavený.

Nezůstává tedy toliko při prvním příchodu, nýbrž očekáváme i druhý. Jestliže jsme při prvním příchodu říkali: *Požehnaný, který přichází ve jménu Páně*, také při druhém, spěchajíce s anděly vstříc Pánu, volejme znovu v úctě: *Požehnaný, který přichází ve jménu Páně*.

Spasitel přijde ne proto, aby byl znovu souzen, nýbrž aby soudil ty, kteří jej na soud pohnali. Ten, jenž prve mlčel, když byl souzen, připomene zlo-synům, kteří se opovážili přivést jej na kříž: *Takto jsi jednal, a mlčel jsem*.

Tehdy přišel v souladu s Božím rozvržením díla spásy, aby lidi učil a přesvědčoval; tentokrát se mu budou muset podrobit, i kdyby nechtěli.

O obojím příchodu mluví prorok Malachiáš: *A náhle přijde do svého chrámu Pán, jehož vy hledáte*; hle, jeden příchod.

A znovu říká o druhém příchodu: *Zde je posel smlouvy, po němž toužíte. Hle, přijde všemohoucí Hospodin. Kdo však snese den jeho příchodu,*

kdo obstojí, až se objeví? Vždyť je jako oheň, kterým se taví, jako rostlina valchářů! Usadí se, aby taval a čistil.

Také Pavel má na mysli ony dva příchody, když píše Titovi tato slova: *Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života i světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvážně, spravedlivě a zbožně a přitom očekávali v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Ježíše Krista. Vidíš tedy, jak mluví o prvním příchodu, za nějž vzdává dík, i o druhém, který očekáváme?*

Proto se obsah víry, kterou vyznáváme, až do nynějška předává tak, abychom věřili v toho, *který vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce a přijde ve slávě soudit živé i mrtvé a jehož království bude bez konce.*

Přijde tedy náš Pán Ježíš Kristus z nebe. Přijde ve slávě na konci tohoto světa, v poslední den. Nastane konec tohoto světa a tento stvořený svět bude zase učiněn novým.

Responsorium *Srov. Žl 49, 3; 80, 2; 24, 7–9*

Pozn. k recitaci: responsum (R.) začínají versikuláři a chór se připojí na ||.

Verše (V.) říkají versikuláři až po asterisk (), druhou část říká chór.*

Závěrečné responsum říkají všichni; versikuláři se během něj vrací na svá místa.

R. Dívám se do dálky a hle, || vidím přicházet Boží moc jako mrak zahalující celou zemi, * vyjděte mu naproti a řekněte: | pověz nám, jsi-li to ty, | který má kralovat izraelskému lidu.

V. Prosti i vznešení, | bohatý stejně jako chudý, * vyjděte mu naproti a řekněte.

V. Uslyš nás ty, jenž paseš Izrael, | Josefův lid jak svoje stádo vodiš, * pověz nám, jsi-li to ty.

V. Zdvihněte, brány, své klenby, | zvyšte se, prastaré vchody, | ať vejde Král slávy, * který má kralovat izraelskému lidu.

R. Dívám se do dálky a hle, | vidím přicházet Boží moc jako mrak zahalující celou zemi, * vyjděte mu naproti a řekněte: | pověz nám, jsi-li to ty, | který má kralovat izraelskému lidu.

Kantika, evangelium a závěrečná modlitba

Kantika a evangelium jsou na str. 42, hymnus Te Deum na str. 48, závěrečná modlitba na str. 50.

2. NEDĚLE ADVENTNÍ

1. antifona

AG 301

Hle, náš Pán přijde s mocí a osvítí oči svých služebníků, aleluja.

IIIa

Ecce Dóminus noster cum virtúte véni-et, et illuminábit óculos
servórum su-órum, allelúia.

*Pokud se antifona nezpívá chorálně:**Ā.1. Přijde vznešený Král s velikou mocí, || aby spasil národy, aleluja.*

Žalm 103 (104)

Chvála Boha, Stvořitele

*Když se někdo stal křesťanem, je to nové stvoření.**To staré pomínulo, nové nastoupilo.*

(2 Kor 5, 17)

I

Dobrořeč Pánu, **chval** jej, má **duše!** *
 Pane, můj Bože, jsi nadevše **velký**,
 oděný krásou a **vznešeností**, *
 jako pláštěm světlem se **halíš**.
 Nebesa pneš jak **stanovou plachtu**, *
 síně své zbudovals nad **vodami**,
 z letících mračen si **povoz činíš**, *
 na křídlech větru se k **zemi snášíš**,
 vichry si bereš **za svoje posly**, *
 plameny za své **služebníky**.
 V základech mocných jsi **upevnil**
zemi, * takže až do věků **neza-**
kolísá.
 Pramoře jako **rouchem** ji **krylo**, *
 vody stály až nad **horami**.

Před tvou hrozbou **stáhly se zpát-**
 ky, * prchaly před hlasem tvého
hromu.
 Vzestoupily do hor, **do dolin klesly**, *
 na místa, která ty **jsi jim určil**.
 Dal jsi jim hranici, **přes** kterou
nesmí, * aby zas nemohly **zaplavit**
zemi.
 Pramenům kázal jsi **v potocích sté-**
 kat, * v údolích mezi **horami plynout**.
 Všechnu zvěř polní **napájejí**, *
 divocí osli hasí **v nich žízeň**.
 Při nich pak hnízdí **nebeské ptac-**
 tvo, * větvovím stromů **zní jeho zpěv**.
 Sláva **Otci i Synu** * i **Duchu sva-**
tému,

jako byla na počátku i nyní i **vždycky** * a na věky věků. **Amen.** *Ⲗ.* |

2. antifona

AG 298

Sióne, neboj se, hle, tvůj Bůh přichází.

(srov Jan 12, 15)

IVA

S i-on noli timére: ecce De-us tu-us véni- et, alle-lúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

*Ⲗ.2. Jeruzalémská dcero, raduj se a **plesej**, || tvůj král k tobě **přichází**. |
Sióne, **neboj se**, | už brzy **přijde** tvá **spása**.*

II

Z **oblačných** sídel **napájíš hory**, * vláhu z tvých komor zem **dosyta pije**.

Dáváš růst pící, jíž stáda se **živí**, *
rostlinám, které jsou k **užitku lidem**;

vydáváš pro ně ze země **chléb**, * který
dodává **člověku síly**,

víno, jež **člověku potěší srdce**, *
že se mu tvář jak **olejem svítí**.

Dosyta pije i stromoví **Páně**, * libánské cedry, jež **sázal on sám**.

V nich pak si ptáci stavějí **hnízda**, *
v cypřiších domov **si udělal**
čáp.

Horské štíty **kamzíkům patří**, *
ve skalách **jezevci našli si skryt**.

Měsíc jsi učinil **měřidlem času**, *
slunce pak ví, **kdy zapadat má**.

Když sešleš soumrak a **setmí se na noc**, * začne v ní **obcházet divoká zvěř**.

Lvíčata s řevem **si žádají kořist**, *
od Boha **čekají pokrm svůj**.

Když slunce vychází, **stáhnou se opět**, *
ulehnou do **svých doupat a nor**.

Tehdy pak **člověk vykročí k práci**, *
aby v ní **setrval po celý den**.

Sláva Otci i **Synu** * i **Duchu svatému**,
jako byla na počátku i nyní
i vždycky * a na věky věků. **Amen.**

Ⲗ.

3. antifona

AG 326

Pán přichází, běžte mu naproti a říkejte: Jak veliký počátek a jeho vláda nebude mít konce: Silný Bůh, Pán, Kníže pokoje, aleluja. (srov Iz 9, 6–7)

ig

D ō-minus véni-et, occurríte illi, dicéntes: Magnum princípi-
um, et regni e-ius non e-rit finis: De-us, fortis, dominátor,
princeps pacis, allelúia, alle-lúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

⌘.3. Příchod nejvyššího Krále uvítejme s čistým srdcem, †|| abychom mu důstojně vy~šli vstříc, | hle, přijde a nebude meškat.

III

Kterak jsou četná, Pane, tvá díla! †
Všechno jsi stvořil a učinil moudře, *
plna je tvého tvorstva zem.

Tam moře mocné a velké a širé, †
v něm se to hemží bezpočtem
tvorů, * havěti drobné i velikých
stvůr.

Lodi jím plují, i leviatan, * stvořils
jej, aby si ve vlnách hrál.

Na tebe čeká všechno a všichni, *
že jim dáš obživu v pravý čas.

A ty ji dáváš a oni si berou, * dobrem
se sytí, když otevřeš dlaň.

Skryješ-li před nimi tvář, tu se
zděsí, † když jim odejmeš dech,
oni hynou, * opět se vracejí
ve svůj prach.

Sešleš-li ducha, tvoří se noví: * tak
zemi obnovuješ tvář.

Ať trvá navěky sláva Páně, * ať se
Pán raduje ze svých děl!

Země se zachví, když pohlédne
na ni, * kouří se z hor, když jen se
jich tkne.

Pánu chci zpívat, co budu dýchat, *
Bohu chci hráti, co budu živ.

Kěž se mu zalíbí moje písně! * Já se
chci v Pánu radovat!

Kěž jen by hříšní ze světa sešli, †
kež by už bezbožných nebylo ni-
kde! * Dobrořeč Pánu, duše má!
Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému,
jako byla na počátku i nyní
i vždycky * a na věky věků. Amen.

Verš

- ℣. Vzpřimte se a zdvihněte hlavu.
 ℞. Protože se blíží vaše vykoupení.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

22, 8–23

Pýcha Jeruzaléma a správce Šebny

Odňal Bůh ochranu Judovi. V ten den ses díval na zbrojnici v „domě lesa“; viděli jste, že se rozmnožily průlomy do Davidova města; shromáždili jste vodu dolního rybníka, spočítali jste jeruzalémské domy a některé jste zbořili, abyste opevnili hradby. Mezi oběma hradbami jste vybudovali nádrž pro vodu starého rybníka, ale nehleděli jste na toho, kdo to způsobil, neviděli jste toho, kdo to dávno připravil.

Pán, Hospodin zástupů, volal toho dne k pláči a nářku, k oholení hlavy, k opásání žinicí. A zatím hle – jástot a radost! – zabíjí se skot a poráží se brav, jí se maso a pije se víno: „Jezme a pijme, vždyť zítra zemřem!“ Hospodin zástupů však zjevil mému sluchu: „Tato vina vám jistě nebude odpuštěna, musíte zemřít! – praví Pán, Hospodin zástupů.

Tak říká Pán, Hospodin zástupů: „Jdi jen k tomu ministrovi, k Šebnovi, správci královského paláce: ‚Co tu máš a koho zde máš, žes tu vytesal hrob?‘ Na vysokém místě sis vytesal hrob, ve skále sis vysekal příbytek! Hle, Hospodin tě odhodí mocným rozmachem, člověče, zabaleného a svinutého v klubko, jako míč tě hodí do široširé země. Tam zemřeš a tam budou tvé nádherné vozy, hanbo domu svého pána!

Vyženu tě z tvého místa, z tvého úřadu tě svrhnu. Pak povolám svého služebníka Eljakima, syna Chilkijáhova, obléknu mu tvou řízu, přepášu ho tvým pásem; tvou moc mu předám do ruky. Bude otcem obyvatelstvu Jeruzaléma a Judovu domu.

Na jeho rameno položím klíč od Davidova domu; když otevře, nikdo nezavře, když zavře, nikdo neotevře. Zarazím ho jako hřeb na pevné místo, pro svůj rod zaslouží čestné křeslo.“

Responsorium

Zj 3, 7.8

- ℞ Toto praví Svatý a Věrný, || ten, který má Davidův klíč: * Otevřel jsem před tebou dveře, | a nikdo je nemůže zavřít.
 ℣. Zachoval jsi moje slova a nezapřel jsi mě. * Otevřel.

Druhé čtení

Z komentáře biskupa Eusebia z Césareje ke knize proroka Izaiáše

Hlas volajícího na poušti

Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte stezky našemu Bohu. Zřetelně se tu prohlašuje, že to, co je obsahem proroctví, se nemá stát v Jeruzalémě, nýbrž na poušti; totiž co se má stát, aby se zjevila Boží sláva a všem lidem přišla ve známost Boží spása.

A to se přece skutečně a doslova splnilo v době, kdy Jan Křtitel kázal na poušti u Jordánu spasitelný příchod Boha a lidé tam spatřili Boží spásu. Neboť tehdy všichni poznali Krista a jeho slávu, když se po jeho pokřtění otevřela nebesa, Duch svatý sestoupil v podobě holubice a spočinul na něm a když se snesl Otcův hlas, vydávající Synovi svědectví: *To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte!*

To bylo řečeno proto, že Bůh hodlal přijít na poušť, která byla od věků neschůdná a nepřístupná. Vždyť všechny národy postrádaly znalost Boha, poněvadž všichni spravedliví Boží a proroci měli přístup k nim zavřený.

Proto onen hlas přikazuje připravovat cestu Božímu Slovu a urovnávat neschůdnosti a hrboly, aby náš Bůh při svém příchodu mohl po ní kráčet. *Připravte cestu Pánu:* smysl šíření radostné zvěsti a nové útěchy je právě v tom, že ji provází vroucí přání seznámit všechny lidi s Boží spásou.

Vystup na vysokou horu, ty, který hlásáš pro Sión radostnou zvěst, pozdvihni mocně svůj hlas, ty, který hlásáš pro Jeruzalém radostnou zvěst. Tato slova se obzvláště shodují s předešlou myšlenkou a poté, co se mluvilo o hlasu volajícím na poušti, příhodně připomínají hlasatele evangelia a zvěstují příchod Boha k lidem. Takže zmínka o šířitelích radostné zvěsti plynule navázala na proroctví o Janu Křtiteli.

Co je tedy oním Siónem, ne-li to, co se dříve nazývalo Jeruzalémem? Vždyť i ten byl horou, jak vysvětluje Písmo na onom místě, kde se praví: *Hora Sión, kde sídlo jsi měl,* a apoštol praví: *Přistoupili jste k hoře Siónu.* Není tu snad tímto způsobem označován sbor apoštolů, vyvolený ze starobylého národa pocházejícího z obrízky?

Toto je ovšem Sión a Jeruzalém, který přijal Boží spásu a který sám povýšen spočinul na Boží hoře, totiž na jeho jednorozeném Slově. Tomuto Jeruzalému je přikázáno vystoupit na vysokou horu a zvěstovat slovo spásy. A kdo je šířitelem radostné zvěsti, ne-li sbor zvěstovatelů evangelia?

Co znamená šířit radostnou zvěst? Všem lidem, především však judským městům, oznamovat Kristův příchod na zem.

Responsorium

Srov. Mt 11, 11.9

Ř. Přišel Předchůdce Páně || a Pán sám o něm vydává svědectví: * Mezi těmi, kdo se narodili ze ženy, | nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel.

Ů. Jan je prorok a víc než prorok. | Spasitel o něm řekl: * Mezi těmi.

Kantika, evangelium a závěrečná modlitba

Kantika a evangelium jsou na str. 42, hymnus Te Deum na str. 48, závěrečná modlitba na str. 50.

3. NEDĚLE ADVENTNÍ

1. antifona

AG 301

Hle, náš Pán přijde s mocí a osvítlí oči svých služebníků, aleluja.

Ecce Dóminus noster cum virtúte véni-et, et illuminábit óculos
servórum su-órum, allelúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

Ť.1. Přijde vznešený Král s **velikou mocí**, || aby spasil národy, **aleluja**.

Žalm 144 (145)

Chvála Božího majestátu

Spravedlivý jsi, Pane, ty, který jsi a který jsi byl.

(Zj 16, 5)

I

Velebít tě budu, Bože **můj** a **Králi**, *
tvoje jméno slavit navždy, **na věky**.

Každodenně budu tebe **oslavo-**
vat, * tvoje jméno chválit navždy,
na věky.

Pán je veliký a **ve** všem **hodný** chval, *
jeho velikost se nedá **vystihnout**.

Ať rod rodu hlásá **chválu** **skutků**
tvých, * o tvých mocných činech
dále vypráví,
mluví o tvé slávě, **lesku**, **nádheře!** *
Velké divy tvé ať slaví **písněmi**,

o síle tvých činů s úctou **hovoří**, *
nesmírnost tvé moci líčí s **úžasem**!

Chválami ať hýří **na** tvou **dobrotu**, *
nad spravedlností tvou **ať jásají!**

Pán je dobrotivý, **on** je **slitovný**, *
shovívavý, plný **milosrdenství**.

Pán je milostivý **vždy** a **vůči** všem, *
jeho láska platí **všemu stvoření**.

Sláva **Otci** i **Synu** * i **Duchu svatému**,

jako byla na počátku i **nyní** i **vždycky** * a na věky věků. **Amen.** *℟.*

2. antifona

AG 298

Sióne, neboj se, hle, tvůj Bůh přichází.

(srov Jan 12, 15)

^{I VA}

S i-on noli timére: ecce De-us tu-us véni- et, alle-lúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

*℟.2. Jeruzalémská dcero, raduj se a **plesej**, || tvůj **král** k tobě **přichází**. |
Sióne, **neboj** se, | už brzy **přijde** tvá **spása**.*

II

*Ať **tě**, Pane, chválí **všichni tvorové**, *
tobě **zasvěcení** ať **tě velebí!***

*Ať tvou slavnou vládu **připomínají** * a tvou mocnou sílu **zjevně hlásají!***

*Ať je lidem známa **tvoje velká** moc, *
sláva **vznešeného tvého království**.*

Neboť vláda tvá je **vládou pro**
věky, * nade všemi rody **panování** tvé.

Sláva **Otci** i **Synu** * i **Duchu svatému**,
jako byla na počátku i **nyní**
i **vždycky** * a na věky věků. **Amen.**

℟.

3. antifona

AG 326

Pán přichází, běžte mu naproti a říkejte: Jak veliký počátek a jeho vláda nebude mít konce: Silný Bůh, Pán, Kníže pokoje, aleluja. (srov Iz 9, 6–7)

ig

D ō-minus véni-et, occurríte illi, dicéntes: Magnum princípi-
um, et regni e-ius non e-rit finis: De-us, fortis, dominátor,
princeps pacis, allelúia, alle-lúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

♣.3. *Příchod* nejvyššího Krále uvítejme s čistým srdcem, †|| abychom mu důstojně vy~šli vstříc, | hle, přijde a nebude **meškat**.

III

Pán je vždycky věrný **ve** všech **slo-**
vch svých, * plný milosti je *ve* všech
skutcích svých.

Pán podepře všechny, **kdo** už
klesají, * všechny ponížené *opět*
pozdvihne.

Oči všech jen k tobě **hledí s** nadějí, *
ty jim dávaš pokrm *v náleži*tý čas,
ty, jenž otevíráš **svoji ště**drou
dlaň, * dobrotivě sytíš *všechno*
živoucí.

Pán je spravedlivý **na** všech **cest**ách
svých, * plný milosti je *ve* všech **skut-**
cích svých.

Pán je nablízku všem, **kdo** ho
vzývají, * všem, kdo vzývají ho
*s opravd*ovostí.

Plní přání těch, kdo **pokorně** ho ctí, *
slyší jejich prosby, **záchr**anu jim dá.

Pán bdí nade všemi, **kdo** ho **mi-**
lují, * všechny bezbožné však
*stihne zá*hubou.

Ať v mých ústech stále chvála **Páně**
zní! † Ať mu dobrořečí **každý živý**
tvor * vždy a do věčnosti, na věky
všech **věk**ů!

Sláva **Otc**i i Synu * i **Duchu sva-**
tému,

jako byla na počátku i **nyní** i **vždyc-**
ky * a na věky **věk**ů. **Amen.** ♣.

17. prosince: verš a čtení na str. 23, pokračování na str. 42 a násl.

Před 17. prosincem:

Verš

- ℣. Vzpřimte se a zdvihněte hlavu.
 ℞. Protože se blíží vaše vykoupení.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

29, 13–24

Oznámení Božího soudu

Hospodin řekl: „Protože se tento lid ke mně blíží svými ústy a jen svými rty mě ctí, ale své srdce ode mě vzdaluje, takže jeho úcta ke mně je jenom naučené lidské příkázání, proto hle – podivuhodně budu jednat s tímto lidem, vzbudí to úžasný podiv: zmizí moudrost jeho mudrců a chytrost jeho chytráků se skryje.“

Běda těm, kdo své plány hluboko skrývají před Hospodinem; ve tmě konají své činy a říkají: „Kdo nás vidí a kdo o nás ví?“

Jak zpozdilé je vaše myšlení! Copak se může hlína rovnat hrnčíři, že by dílo řeklo o svém tvůrci: „On mě neudělal“? A nádoba by řekla o tom, kdo ji uhnětl: „On to neumí“?

Zanedlouho, zakrátko se změní Libanon v zahradu a zahrada se bude pokládat za les. V ten den hluší uslyší slova knihy, z temnoty a mlhy prohlédnou oči slepých, pokorní se rozveselí v Hospodinu a nejchudší zajásají v Izraelově Svatém. Neboť veta je po násilníku, posměvač vzal za své, zničení jsou všichni, kdo jsou připraveni pro nepravost, kdo v právní při obviňovali lidi, soudcům v bráně kladli léčky a nicotnými důkazy sráželi spravedlivého.

Proto Hospodin, který vykoupil Abraháma, tak praví o Jakobovu domu: „Nebude se už hanbit Jakub, nezbledne už strachem jeho tvář! Ale když uvidí ve svém středu dílo mých rukou, budou ctít mé jméno, budou ctít Jakobova Svatého a budou se bát Izraelova Boha. Bloudící dostanou rozum a buřiči přijmou poučení.“

Responsorium Iz 29, 18. 19; Srov. Mt 11, 4. 5

- ℞. V ten den hluší uslyší slova knihy, || z temnoty a mlhy prohlédnou oči slepých, * a nejchudší zajásají v Izraelově Svatém.
 ℣. Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: | Slepí vidí, chromí chodí, hluší slyší, | chudým se hlásá radostná zvěst. * A nejchudší.

Druhé čtení

Z kázání svatého biskupa Augustina

Jan byl hlasem, Kristus Slovem

Jan byl hlas, Pán však na počátku byl Slovo. Jan hlasem ve vymezeném čase, Kristus Slovem, od počátku věčným.

Odstraň slovo, a čím bude hlas? Kde se nic nevyjadřuje, jde o prázdný hluk. Hlas bez slova buší do uší, srdce však nevzdělá.

Podívejme se, v jakém pořádku se ty věci dějí, při vzdělávání našeho srdce. Uvažuj-li, co řeknu, již je v mém srdci slovo; chci-li ovšem k tobě mluvit, hledám způsob, jakým by proniklo k tvému srdci to, co je již v mém.

Hledám tedy způsob, jakým by se k tobě dostalo a ve tvém srdci usídlilo slovo, které v mém srdci již je. Použij k tomu hlasu a tímto hlasem k tobě mluvím. Zvuk hlasu přenáší k tobě smysl slova. Když zvuk hlasu přenesl k tobě smysl slova, zvuk sice pomine, avšak slovo, které k tobě přenesl, je již ve tvém srdci, aniž přitom opustilo moje.

Nezdá se ti tedy, že sám zvuk, když k tobě přenesl slovo, říká: *On musí růst a já pak se menšit?* Zvuk hlasu zazněl, aby vykonal svou službu, a zmizel, jako by říkal: *Tak je má radost dovršena.* Podržme slovo, neztraťme slovo zrozené v samém nitru.

Chceš vidět pomíjivý hlas a trvale zůstávající božství Slova? Kde je dnes Janův křest? Posloužil a odešel. Nyní se slaví křest Kristův. Všichni věříme v Krista, doufáme, že nás Kristus spasí: tím zněl hlas.

Poněvadž pak je nesnadné rozlišit slovo od hlasu, byl i Jan považován za Krista. Hlas byl považován za slovo. Přiznal však, že je hlas, aby neublížil slovu. *Nejsem Kristus, říká, ani Eliáš ani prorok.* Zeptali se ho: *Kdo tedy jsi?* A on odpověděl: *Jsem hlas volajícího na poušti, připravte cestu Pánu.* Hlas volajícího na poušti, hlas, který přerušil ticho. *Připravte cestu Pánu;* jako by říkal: Proto zní můj hlas, abych jej uvedl do srdcí. Avšak kam jej zavedu, tam se neuvolí vejít, nepřipravíte-li cestu.

Co znamená *Připravte cestu*, ne-li správně prostě? Co znamená *Připravte cestu*, ne-li smýšlejte s pokorou? Z Jana si vezměte příklad. Považují jej za Krista, on odpovídá, že není tím, za koho jej považují, a nezneužívá cizího omylu pro nějaké vlastní zpupné vyvyšování.

Kdyby byl řekl: Já jsem Kristus, jak velice snadno by tomu byli uvěřili, když jej za Krista považovali ještě před tím, než by to byl řekl. Neřekl to; rozpoznal se, odlišil se, pokořil se.

Viděl, kde ho čeká spása. Pochopil, že je svítilnou, a strachoval se, aby ji neuhasil vítr pýchy.

Responsorium Jan 3, 30; 1, 15. 27; Mk 1, 8

Ř. On musí růst, já však se menšit. || Ten, který má přijít po mně, je přede mnou; * jemu nejsem hoden rozvázat řemínek u opáneků.

Ů. Já jsem vás křtil vodou, | ale on vás bude křtít Duchem svatým. * Jemu nejsem hoden.

Kantika, evangelium a závěrečná modlitba

Kantika a evangelium jsou na str. 42, hymnus Te Deum na str. 48, závěrečná modlitba na str. 50.

4. NEDĚLE ADVENTNÍ

1. antifona

AG 301

Hle, náš Pán přijde s mocí a osvítí oči svých služebníků, aleluja.

E cce Dóminus noster cum virtúte véni-et, et illuminábit óculos
servórum su-órum, allelúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

Ů.1. *Přijde* vznešený Král s velikou **mocí**, || aby spasil národy, **aleluja**.

Žalm 23 (24)

Pán vstupuje do své svatyně

Kristu se při jeho nanebevstoupení otevřely brány nebe

(Sv. Irenej)

Pánu zem patří se vším, co nese, * jeho je svět i vše, co v něm **žije**.

Sám jej založil **nad** oceány, * upevnil nad tekoucími **proudy**.

Kdo smí vstoupit **na** horu **Páně**, * stanout na jeho **svatém místě**?

Ten, kdo má čisté **ruce** i **srdce**, * neklame, nepřísaá **křivě**.

Dostane od Pána **požehnaní**, * u Boha Zachránce nalezne **pomoc**.

To je rod těch, kdo **hledají Pána**, * hledají tvář Boha **Jákobova**.

Zvyšte se ještě, vy **brány**, † zvětšete se, **pradávné vjezdy**, * pro příchod **slavného krále**!

„Kdo je ten král tak slavný?“ †
Pán, jenž je **silný a mocný**, * Pán,
který **mocný je v boji**.

Zvyšte se ještě, vy brány, † zvětšete
se, **pradávné vjezdy**, * pro příchod
slavného **krále!**

„Kdo je ten král tak slavný?“ †
On, Pán **zástupů věčných**, * On,
král **věčné slávy!**

Sláva **Otci i Synu** * i **Duchu svatému**,
jako byla na počátku i **nyňi**
i **vždycky** * a na věky věků. **Amen.**

℟.

2. antifona

AG 298

Sióne, neboj se, hle, tvůj Bůh přichází.

(srov Jan 12, 15)

I VA

Si-on noli timére: ecce De-us tu-us véni- et, alle-lúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

℟.2. *Jeruzalémská dcero, raduj se a plesej, || tvůj král k tobě přichází. |*
Sióne, neboj se, | už brzy přijde tvá spása.

Žalm 65 (66)

Děkovný chvalozpěv

O vzkříšení Páně a obrácení pohanů.

(Hésychios)

I

Jásejte Bohu *všechny země*, * zpívejte
k *slávě jeho jména!*

Řekněte Bohu: „Jaký jsi *mocný*, †
skutky tvé moci tak *podivuhodné*, *
že se i nepřítel *poklonit musí!*

Celý svět ať se ti *koří a zpívá*, * ať
zpívá k *poctě tvého jména!*“

Pojďte a vizte *Boží skutky!* *
Úžasné je, *co lidem činí.*

Proměnil moře v suchou *zemi*, †
potom i řeku *přešli pěšky*. * On je
nám *zdrojem radování!*

On vládne navěky svou *mocí*, †
národy *sleduje svým zrakem*, *
zpupní se *neodvází vzepřít.*

Národy, chvalte našeho **Boha** * a všude
širte *jeho chválu!*

On naší duši *daroval život*, * na-
ším nohám *klopýtnout nedal.*

Zajisté jsi nás, Bože, *i zkoušel*, * v pla-
meni *třibil jako stříbro.*

Dopustils, že jsme v *soužení ve-
šli*, * na bedra vložils *nám těžké
břímě.*

Nechals lidi nám přes hlavu cválat, †
prošli jsme ohněm, *prošli vodou*: *
vyvedls nás *však do volnosti!*

Sláva Otci i Synu * i Duchu sva-
tému,
jako byla na počátku i nyní i *vždy-*
cky * a na věky *věků*. Amen. *℟.*

3. antifona

AG 326

Pán přichází, běžte mu naproti a říkejte: Jak veliký počátek a jeho vláda nebude mít konce: Silný Bůh, Pán, Kníže pokoje, aleluja. (srov Iz 9, 6–7)

^{ig}
D ō-minus véni-et, occurríte illi, dicétes: Magnum princípi-
um, et regni e-ius non e-rit finis: De-us, fortis, dominátor,
princeps pacis, allelúia, alle-lúia.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

℟.3. Příchod nejvyššího Krále uvítejme s čistým srdcem, †|| abychom mu
důstojně *vy~šli* vstříc, | hle, přijde a *nebude meškat*.

II

S *obětním* darem jdu **do** tvého
domu, * abych ti splnil *dané sliby*,
tak jak mi v nouzi *vyšly ze rtů*, *
jak ti je *přednesla má ústa*.

Tučnou zvěř nesu ti k zápalné žert-
vě, † z beranů obětní **dým** ať **stou-**
pá, * býčky a kozly ti *obětuji*.

Pojďte a poslyšte, **bohabojní**, *
povím, co Bůh mi *dobrého činí*.
Ještě jsem k němu **křičel v tísni**, *
a již můj jazyk mu *chvalozpěv chystal*.

Kdybych byl v srdci **smýšlel špat-**
ně, * Bůh by mě jistě *nevyslyšel*.
Avšak Bůh moje **modlitby slyšel**, *
mému volání *popřál sluchu*.

Pánu buď za to **dík a chvála**, † že
moji modlitbu **neodmítl**, * a svou
lásku mi *neodepřel*.

Sláva Otci i Synu * i Duchu **svatému**,
jako byla na počátku i nyní
i **vždycky** * a na věky *věků*. **Amen**.
℟.

Verš, čtení a responsoria

Vše z příslušného dne v předvánočním týdnu, viz níže.

Kantika, evangelium a závěrečná modlitba

Kantika a evangelium jsou na str. 42, Te Deum na str. 48, orace na str. 50.

17. PROSINCE**Verš**

℣. Slova svá zjevil Jákobovi.

℞. Zákony, příkazy Izraeli.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

45, 1–13

Záchrana Izraele skrze Kýra

Tak praví Hospodin o svém pomazaném Kýrovi: „Vzal jsem ho za pravou ruku, abych mu podmanil národy, abych odpásal bedra králů, abych před ním otevřel vrata, aby žádná brána nezůstala uzavřena.

Já půjdu před tebou, pokořím hory, rozbiji brány z bronzu, zlomím závory ze železa. Dám ti skryté poklady a utajená bohatství, abys poznal, že já jsem Hospodin, Bůh Izraele, který tě zavolal jménem.

Pro svého služebníka Jakuba, pro Izraele, svého vyvoleného, zavolal jsem tě jménem, poctil jsem tě, i když jsi mě neznal. Já jsem Hospodin, jiný není, není Bůh mimo mne. Přepásal jsem tě, i když jsi mě neznal, aby se poznalo od východu slunce i od západu, že mimo mne jiný není.

Já jsem Hospodin, a nikdo jiný. Tvořím světlo a působím tmu, dávám štěstí a dopouštím neštěstí, já, Hospodin, to všechno působím.

Rosu dejte, nebesa, shůry, oblaka, spusťte déšť práva; ať se otevře země a zplodí spásu, ať spolu vyraší spravedlnost! Já, Hospodin, jsem to stvořil.“

Běda tomu, kdo se hádá se svým tvůrcem, střepina z hliněných nádob! Řekne snad hlína hrnčířovi: „Co děláš?“ a „Tvé dílo nestojí za nic“? Běda tomu, kdo řekne otci: „Co plodíš?“ a ženě: „Co rodiš?“

Tak praví Hospodin, Svatý Izraele, jeho tvůrce: „Chcete se mě ptát na budoucnost mých synů, rozkazovat mi, co mají mé ruce dělat? Já jsem učil zemi a na ní jsem stvořil člověka. Mé ruce roztáhly nebesa a dal jsem rozkazy všem jejich zástupům. Já jsem ho vzbudil pro spravedlnost a narovnáám všechny jeho cesty. On vystaví moje město a propustí mé vyhnance bez kupní ceny a bez úplatku“ – praví Hospodin zástupů.

Responsorium Srov. Iz 45, 8; Srov. 16, 1

- ℞. Rosu dejte, nebesa, shůry, || oblaka, spusťte déšť práva. * Ať se otevře země a zplodí spásu.
- ℣. Pošli, Hospodine, toho, který má přijít. * Ať se otevře země a zplodí spásu.

Druhé čtení

Z listu svatého papeže Lva Velikého

Tajemství našeho smíření

Není nic platné říkat, že náš Pán, syn Panny Marie, je skutečným a dokonalejším člověkem, jestliže nevěříme, že je člověkem z toho rodu, jak se o něm mluví v evangeliu.

Matouš totiž říká: *Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abraháмова*. A sleduje posloupnost jeho lidského původu tak, že dovádí řadu pokolení až k Josefovi, jemuž byla matka Pána zasnoubena.

Lukáš naopak probírá rodokmen opačným směrem a vrací se až k samému zakladateli lidského rodu, aby ukázal, že první Adam a poslední Adam jsou téže přirozenosti.

Všemohoucnost Božího Syna se k poučování a ospravedlnění lidí jistě mohla zjevit tak, jak se Bůh zjevoval patriarchům a prorokům v lidské podobě, když například vyzval k zápasu, když s nimi zaváděl hovor, když neodmítal přijmout pohostinství nebo když si vzal i předložené jídlo. Tato zjevování se však byly pouze obrazy, které poukazovaly na toho člověka, o němž jako tajemná znamení naznačovaly skutečnost, že bude potomkem těchto předků.

Tajemství našeho smíření, o kterém bylo rozhodnuto už od věčnosti, se v žádném, předobrazu nenaplnilo. Duch svatý totiž tehdy ještě nesestoupil na Pannu ani ji nezastínila moc Nejvyššího, aby se v neposkvřněném lůně, kde si Moudrost zbudovala příbytek, *Slovo stalo tělem*; aby se spojením přirozenosti Boží s přirozeností služebníka v jednu osobu v čase narodil tvůrce času; a aby byl zrozen uprostřed všeho ten, *skrze něhož všechno povstalo*.

Kdyby byl totiž tento nový člověk, jenž vzal na sebe tělo, jako mají hříšní lidé, nevzal na sebe našeho starého člověka, a maje stejnou podstatu s Otcem se neuvolil přijmout i stejnou podstatu s matkou, kdyby se byl nespojil – sám bez hříchu – s naší přirozeností, veškeré lidské pokolení by

stále setrvalo v zajetí ďáblovy moci. Také bychom nemohli mít účast na jeho slavném vítězství, kdyby bylo vybojováno bez účasti naší přirozenosti. Z tohoto podivuhodného účastenství nám zazářila svátost znovuzrození. Skrže téhož Ducha, skrže něhož byl počat a zrozen Kristus, rodíme se tedy duchovně i my. Proto říká evangelista o věřících, že *se narodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha.*

Responsorium Srov. Iz 11, 10; Lk 1, 32. 33

- ℞. Objeví se kořen Jesse || jako znamení národům; | pohané ho budou hledat: * A jeho jméno bude slavné.
- ℣. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida | a bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky. * A jeho jméno bude slavné.

18. PROSINCE

Verš

- ℣. Vzpřimte se a zdvihněte hlavu.
- ℞. Protože se blíží vaše vykoupení.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

46, 1–13

Hospodin proti babylónským modlám

Padl Běl, zhroutil se Nabo, jejich modly připadly soumarům a dobytku. Jejich sochy nesou jako břemena unavená zvířata. Zhroutily se, spolu padly, nemohly zachránit ty, kdo je nesli; samy půjdou do zajetí.

Slyš mě, Jakubův dome, vy všichni, kteří jste zbyli z Izraelova domu, které nosím od mateřského klína, které chovám od mateřského lůna. Až do vašeho stáří jsem stejný, až do vašich šedin se budu s vámi vláčet. Činil jsem tak, ponesu vás, povleču se s vámi a zachráním vás.

Ke komu mě přirovnáte, ke komu připodobníte, s kým změříte, abychom si byli rovni? Sypou z měšce zlato, váží na váze stříbro, najímají zlatníka, aby z toho udělal boha; koří se a klanějí. Berou ho na ramena a nesou, stavějí na jeho místo, on stojí a ze svého místa se nehýbá. Když někdo k němu volá, neodpovídá, z tísně ho nevysvobodí!

Pamatujte na to a zastyďte se, vezměte si to k srdci, odpadlíci! Rozpoňte se na minulost odpradávná, že já jsem Bůh a jiný Bůh není, není mně podobného.

Od počátku oznamuji poslední věci, dávno předtím to, co se ještě nestalo. Říkám: „Můj úradek se splní, udělám všechno, co si přeji.“ Od východu povolám dravého ptáka, z daleké země muže, kterého jsem zvolil. Jak jsem řekl, tak to splním, jak jsem si umínil, tak to provedu.

Slyšte mě, vy tvrdohlavci, kteří jste vzdáleni od spravedlnosti. Přiblížil jsem svou spravedlnost, není daleko, má spása se neomešká. Na Siónu udělím spásu a Izraeli svou slávu.

Responsorium

Iz 46, 12. 13

- ℟. Slyšte mě, vy tvrdohlavci, || kteří jste vzdáleni od spravedlnosti. * Na Siónu udělím spásu a Izraeli svou slávu.
- ℣. Přiblížil jsem svou spravedlnost, | není daleko, má spása se neomešká. * Na Siónu.

Druhé čtení

Z listu Diognetovi

Bůh zjevil svou lásku prostřednictvím svého Syna

Nikdo z lidí Boha ani nespatriil, ani o něm nedal zprávu, nýbrž on sebe sám zjevil. A zjevil se prostřednictvím víry, již jediné je umožněno Boha spatřit. Neboť Bůh, Pán a Tvůrce všeho, ten, který všechno učinil a všemu dal svůj řád, lidi nejen miloval, nýbrž je i trpělivě snášel.

Vždycky takový byl i je i bude, přívětivý a dobrý, neznalý hněvu a pravdivý. Právě on jediný je dobrý. Když pojal nějaký veliký a slovem nepopsatelný záměr, sdělil jej pouze svému Synu.

Proto se zdálo, dokud ve své moudrosti udržoval a střežil své úmysly ve skrytu, že o nás nedbá a že se o nás nestará. Avšak poté, kdy prostřednictvím milovaného Syna zjevil a učinil přístupným to, co bylo připraveno hned od počátku, poskytl nám najednou všechno: mohli jsme mít užitek z jeho dobrodiní, patřit na něj a chápat ho; kdo z nás by to byl kdy čekal?

I potom, co již pojal všechny své záměry a se Synem je rozvrhl, nechal nás až do nedávné doby nerozvázně se unášet nezřízenými hnutími, ježto jsme byli odvedeni z pravé cesty rozkošemi a vášněmi. Jistěže se nikterak z našich hříchů neradoval, nicméně je snášel. Jistěže onu dobu nepravostí neschvaloval, vytvářel však nynější čas spravedlnosti. Tehdy nás naše vlastní činy měly usvědčit, že nejsme hodni života, aby nás nyní za hodny života uznala Boží dobrota; tehdy se mělo zjevně prokázat, že na základě toho,

co je v nás, do Božího království vejít nemůžeme, aby nám bylo darováno vejít tam Boží mocí.

Když se ale naplnila míra naší nepravosti a stalo se zcela zřejmým, že nám v její odplatu hrozí trest a smrt, a když přišla doba, předurčená Bohem k tomu, aby se začala osvědčovat jeho dobrota a moc (jak nezměrná je Boží mírnost a láska k člověku!), neměl nás v nenávisti, nezavrhl nás, nemstil se. Naopak nás trpělivě snášel, podepřel nás, slitoval se a sám vzal na sebe naše hříchy, vlastního Syna dal jako cenu za naše vykoupení a svatého za hříšníky, zlem nezasaženého za zlosyny, spravedlivého za nespravedlivé, neporušitelného za porušitelné, nesmrtelného za smrtelné. Vždyť co jiného mohlo překrýt naše hříchy nežli jeho spravedlnost? U koho jiného jsme mohli my hříšní a bezbožní dojít ospravedlnění než u samotného Božího Syna?

Jaká je to slastná směna, jaké neprobadatelné ustanovení, jaká neočekávaná dobrodiní! Hříšnost mnohých se ukryje v jednom spravedlivém, a spravedlnost jednoho ospravedlní mnohé nespravedlivé!

Responsorium

Sk 4, 12; Iz 9, 6

- ℟. V nikom jiném není spásy. * Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, | v němž bychom mohli být spaseni.
- ℣. Dostane jméno: | podivuhodný rádce, mocný Bůh, | věčný otec, kníže pokoje. * Neboť pod nebem.

19. PROSINCE

Verš

- ℣. Prokaž nám, Pane, své milosrdenství.
- ℟. Uděl nám, Bože, svoji spásu.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

47, 1. 3b–15

Nářek nad Babylónem

Sestup, seď v prachu, panno, babylónská dcero, seď na zemi, zbavena trůnu, chaldejská dcero, neboť už tě nebudou nazývat změkčilou a rozmářilou. „Pomstím se, nikoho neušetřím“ praví náš Vykupitel, jehož jméno je Hospodin zástupů, Svatý Izraele.

Seď tiše a vejdi do tmy, chaldejská dcero, neboť už tě nebudou nazývat vládkyní říší.

Rozhněval jsem se na svůj národ, znesvětil jsem své dědictví, vydal jsem ho do tvé moci. Neměla jsi však s nimi soucit, své jařmo jsi velmi ztížila starci. Řekla jsi: „Navěky budu paní!“ Na to, co přijde, jsi nedbala, na svůj konec jsi nemyslela.

Nyní tedy slyš, ty bujná, která trůníš v bezpečí a říkáš si v srdci: „Já jsem, a mimo mne nikdo! Nebudu sedět jako vdova, nepoznám bezdětnost!“ Obojí na tebe přijde náhle, jednoho dne: bezdětnost i vdovství tě stihnou naráz, třebaš je tvých kouzel mnoho a velmi hojná tvá proklínání.

Spoléhalaš na svou špatnost a řekla jsi: „Nikdo mě nevidí!“ Tvá mou-drost a tvé vědění, ty tě svedly; v srdci sis řekla: „Já jsem, a mimo mne nikdo!“ Přijde na tebe neštěstí, které nedokážeš odvrátit. Padne na tebe zkáza, kterou nelze zažehnat. Přijde na tebe nenadále nečekaná zhouba.

Jen se drž svých zaklínání a spousty svých kouzel, s kterými ses lopotila od mladosti. Možná, že to bude na prospěch, možná, že to bude na postrach. Jsi už unavená množstvím svých předpovědí. Ať tedy vystoupí a vysvobodí tě, kdo měří nebesa, kdo pozorují hvězdy a při každém novoluní oznamují, co se ti stane.

Hle, jsou jako sláma, oheň je spálí, sami se nemohou zachránit z moci plamene; není to uhlí, od něhož by se dalo zahřát, není to ohniště, k němuž by se dalo sednout. Tak ti prospějí tvoji kouzelníci, s kterými ses lopotila od mladosti. Každý bloudí na své cestě, nikdo ti nepomůže.

Responsorium

Iz 49, 13; 47, 4

Ř. Jásejte, nebesa, plesej, země, || radostně se veselte, hory: * Hospodin se smilovává nad svými ubožáky.

Ť. Jeho jméno je: | náš Vykupitel, Hospodin zástupů, Svatý Izraele. * Hospodin.

Druhé čtení

Z traktátu „Proti bludným naukám“ od svatého biskupa Ireneje

Vtělení Syna Božího nám přineslo spásu

Slávou člověka je Bůh; Bůh pak ukazuje svou činnost a veškerou svou moudrost a sílu na člověku. Jako lékař se osvědčuje na nemocných, tak i Bůh se projevuje na lidech. Proto také říká Pavel: *Bůh dopustil, že všichni upadli do nevěry, aby všem prokázal milosrdenství.* Je to míněno vzhledem k člověku, který se provinil neposlušností vůči Bohu a ztratil nesmrtelnost,

potom byl omilostněn a prostřednictvím Božího Syna se mu dostalo adoptivního synovství.

Tento člověk, bude-li bez nadutosti a vychloubání za pravou slávu považovat to, co bylo stvořeno, i toho, kdo to stvořil, totiž ze všech nejmocnějšího Boha, jenž všem poskytl to, že jsou, a setrvá-li v jeho lásce, poddanosti a ve vzdávání díků, obdrží od Boha ještě větší slávu a jeho sláva stále poroste, až se stane podobným tomu, jenž za něj zemřel.

Ten *vzal na sebe tělo, jako mají hříšní lidé*, aby tak zavrhl hřích a jako už zavržený ho odstranil z těla. Pobízel člověka, aby se mu připodobnil, učinil ho *napodobitelem* Boha, svěřil mu Otcovy zásady vedoucí k patření na Boha a obdařil ho schopností důvěrně poznávat Otce. On, Boží Slovo, přebýval v člověku a stal se *Synem člověka*, aby podle Otcova přání navykl člověka přijímat Boha a Boha přebývat v člověku.

Proto jako *znamení* naší spásy *dal sám Pán* toho, který je narozený z Panny, Emanuel - to je „Bůh s námi“ Neboť Bůh sám přinesl lidem spásu, poněvadž sami ze sebe možnost spásy neměli. Proto Pavel, když mluví o slabosti člověka, říká: *Jsem si vědom, že v mém těle dobro nesídlí*. Tím naznačil, že dobrodiní naší spásy nepochází z nás, nýbrž z Boha. A dále říká: *Já nešťastný člověk, kdo mě vysvobodí od těla, propadlého této smrti?* Nato uvádí vysvoboditele: *milost Ježíše Krista, našeho Pána*.

V tom smyslu praví také Izaiáš: *Posilněte skleslé ruce, ochablá kolena upevněte! Malomyslným rekněte: Vzmužte se, nebojte se! Hle, Bůh váš přináší odvetu, odplatu božskou! On sám přijde a spasí vás*. To proto, že nikoli vlastními silami, nýbrž Božím přispěním jsme měli být spaseni.

Responsorium

Jer 31, 10; 4, 5

- ℟. Slyšte, národové, slovo Páně, || a zvěstujte je ve všech končinách země, * i dalekým ostrovům rekněte: | Náš Spasitel přijde.
 ℣. Zvěstujte, hlásejte, provolávejte a křičte. * I dalekým ostrovům.

20. PROSINCE

Verš

- ℣. Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu.
 ℟. Vyrovnajte stezky našemu Bohu.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

48, 1–11

Jedině Hospodin je Bůh budoucího věku

Slyšte to, Jakubův dome, vy, kteří se nazýváte Izraelovým jménem a vyšli jste z Judových vod; přísaháte v Hospodinově jméně, vzýváte Izraelova Boha, ale ne v upřímnosti a spravedlnosti. Jmenují se totiž podle svatého města a opírají se o Izraelova Boha, jehož jméno je Hospodin zástupů.

Dávno jsem sdělil minulé události, vyšly z mých úst a ohlásil jsem je, náhle jsem způsobil, že nastaly. Protože jsem věděl, že jsi zatvrzelý, že tvá šíje je šlacha ze železa a tvé čelo z bronzu, proto již dávno jsem ti to předpověděl; dříve než se to stalo, jsem ti to ohlásil, abys třeba neřekl: „Má modla to udělala, přikázal to můj vyřezaný i z kovu odlitý bůžek.“

Slyšel jsi o tom, a teď se na všechno dívej – nemáte to oznámit vy? Od nynějška ti ohlašuji nové události, skryté, které neznáš. Nyní byly stvořeny – ne odedávna; předtím jsi o nich neslyšel, abys třeba neřekl: „To už znám!“ Ani jsi o tom neslyšel, ani jsi to neznal, ani se tvé ucho dávno pro to neotevřelo. Víím totiž, že jsi zcela nevěrný a nazýváš se „odpadlík od matčina lůna“. Jen pro své jméno zadržím svůj hněv a pro svou čest tě ušetřím, abych tě nezahubil. Hle, třibil jsem tě, ale ne jako stříbro, zkoušel jsem tě v peci soužení. Kvůli sobě, kvůli sobě to udělám, abych nebyl znesvěcen. Jinému svou slávu nedám!

Responsorium

Iz 48, 10. 11; 54, 8

Ř. Zkoušel jsem tě v peci soužení. || Kvůli sobě, kvůli sobě to udělám, | abych nebyl znesvěcen. * Jinému svou slávu nedám.

Ž. Ve výbuchu hněvu jsem skryl na chvíli před tebou svou tvář; | ve věčné lásce se však nad tebou slituji. * Jinému svou slávu nedám.

Druhé čtení

Z homilií svatého opata Bernarda obsažených v pojednání „Chvály panenské Matky“

Celý svět čeká na Mariinu odpověď

Slyšela jsi, Panno, že počneš a porodíš syna. Slyšela jsi, že se to nestane prostřednictvím člověka, nýbrž prostřednictvím Ducha svatého. Anděl očekává odpověď: je totiž čas, aby se vrátil k Bohu, jenž ho poslal. I my, ó

Paní, očekáváme slovo slitování, my, které žalostně tísni odsuzující rozsudek.

A hle, nabízí se ti výkupná cena za naši spásu: budeme vysvobozeni ihned, budeš-li souhlasit. Všichni jsme byli stvořeni skrze věčné Boží Slovo, a hle, umíráme. Skrze tvou krátkou odpověď můžeme dojít obnovy, abychom mohli být znovu povoláni k životu.

Za to tě snažně prosí, dobrotivá Panno, politování hodný Adam, vyhnaný z ráje, se svým ubohým potomstvem, za to tě prosí Abrahám i David. Za to žadoní i ostatní svatí otcové, vlastně tvoji otcové, vždyť i oni přebývají v krajině stínu smrti. To očekává vkleče u tvých nohou celý svět.

Ne neopodstatněně, vždyť na tom, co řekneš, závisí útěcha ubohých, vykoupení zajatých, vysvobození odsouzených a konečně spása všech Adamových dětí, celého tvého rodu.

Dej spěšně odpověď, Panno! Odpověz rychle andělovi a skrze anděla i Pánu. Odpověz slovo a přijmi Slovo. Prones své a počni božské. Vypusť pomíjející slovo a pojmi do sebe Slovo věčné.

Proč se zdráháš? Proč se chvěješ? Věř, vyznávej a přijmi. Nechť pokora nabere odvahu, ostýchavost důvěru. Naprosto se nyní nehodí, aby panenská prostota zapomněla na moudrost. V této jediné věci se, moudrá Panno, neboj opovážlivosti. I když je mlčenlivá ostýchavost žádoucí, přece jen je nyní více zapotřebí prokázat zbožnost slovem.

Otevři, blahoslavená Panno, srdce víře, ústa vyznání, lůno Stvořiteli. Hle, ten, po němž touží všechny národy, klepe venku na dveře. Co kdyby pro tvé meškání přešel, a ty bys znovu musela s bolestí hledat toho, kterého tvá duše miluje? Vstaň, běž a otevři! Vstaň vírou, běž zbožností, otevři vyznáním. A řekla: *Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!*

Responsorium

Srov. Lk 1, 31. 42

- ℟. Přijmi slovo, Panno Maria, || které ti anděl přináší od Boha: | počneš a porodíš syna, | on bude Bohem a zároveň člověkem. * Budeš požehnaná mezi všemi ženami.
- ℣. Porodíš syna a neporušíš panenství; | počneš, a vždycky zůstaneš neporušenou. * Budeš požehnaná.

21. PROSINCE

Verš

- ☩ Pane, náš Bože, obrať *nás*.
 ☩ Ukaž nám svou tvář a budeme *spaseni*.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

48, 12–21; 49, 9b–13

Nový Exodus

Tak praví Hospodin: „Slyš mě, Jakube, Izraeli, jehož jsem povolal! Já, já jsem první a já jsem poslední. Ano, má ruka položila základy zemi, má pravice roztáhla nebesa. Já je volám – a hned tu stojí spolu!

Všichni se shromážděte a slyšte! Kdo z nich to oznámil? Hospodin ho miloval: jeho vůli vyplní na Babylónu, na Chaldejcích jeho velkolepé dílo.

Já, já jsem to řekl a povolal ho, přivedl jsem ho a jeho cesta bude zdárná. Přistupte ke mně a slyšte to: Nemluvil jsem od začátku skrytě, od té doby, kdy se tak stalo, byl jsem při tom.“ A nyní Pán, Hospodin, mě poslal se svým duchem.

Tak praví Hospodin, tvůj Vykupitel, Svatý Izraele: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, učím tě, abys měl úspěch, vedu tě cestou, kterou máš jít.

Kdyby sis hleděl mých příkázání, tvůj blahobyt by se rozléval jako řeka a tvé štěstí jako mořské vlny; bylo by jak písku tvých pokolení a potomků z tvého těla jako jeho zrněk. Nebylo by vyhynulo, nebylo by vyhlazeno přede mnou tvé jméno.

Vyjděte z Babylóna, utečte od Chaldejců, jásavým hlasem to zvěstujte, ohlaste to a rozneste až do končin země. Řekněte: „Hospodin vykoupil svého služebníka Jakuba. Nežíznili, když je vedl po poušti, vodě dal vytrysknout pro ně ze skály, rozštěpil skálu, a voda tekla.

Budou se pást na cestách, svou potravu najdou na holých pahorcích. Nebudou mít hlad ani žízeň, nebude je trýznit úžeh ani slunce. Povede je ten, který se nad nimi slitoval, a přivede je k pramenům vody. Ze všech svých hor udělám cesty a budou upraveny mé stezky.

Hle, titi přicházejí zdáli, jiní ze severu a od západu, tihle z jižní země.“ Jásejte, nebesa, plesej, země, radostně se veselte, hory, neboť Hospodin těší svůj národ, smilovává se nad svými ubožáky.

Responsorium

Srov. Iz 49, 13; Žl 72, 7

- Ř. Jásejte, nebesa, plesej, země, || radostně se veselte, hory, | neboť
 Hospodin těší svůj národ, * smilovává se nad svými ubožáky.
- Ů. Za něho bude vzkvétat spravedlnost a pokoj. * Smilovává se.

Druhé čtení

Z výkladu svatého biskupa Ambrože na Lukášovo evangelium

Návštěva Panny Marie u Alžběty

Když anděl zvěstoval Panně Marii tajné úradky, použil k posílení důvěry příkladu. Aby dokázal, že u Boha je možné všechno, co uzná za vhodné, oznámil jí, že starší, už neplodná žena počala.

Jakmile to Maria uslyšela, ihned se odebrala do hor; ne z nedůvěry k andělovu zjevení, či že by zprávu považovala za nejistou, nebo že by pochybovala o uvedeném příkladu, nýbrž plna blaha nad slíbeným darem, zbožné ochoty k službě a radostné nedočkavosti.

Kam by plná Boha spěchala, ne-li k výšinám? Milost svatého Ducha nezná váhavé jednání. A také se ihned prokazuje dobrodějně působení Mariina příchodu i přítomnosti Pána; vždyť *jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně a byla naplněna Duchem svatým.*

Povšimni si rozlišení i zvláštního významu jednotlivých slov. Hlas slyšela dříve Alžběta, ale Jan vnímal dříve milost. Alžběta slyšela podle řádu přirozenosti, Janův záchvěv radosti byl původu mystického. Ona vnímala příchod Mariin, on příchod Pána. Žena příchod ženy, dítě příchod dítěte. Ony o milosti hovoří, oni ji v lůně svých matek zakoušejí a působením výsady, které se dostalo jejich matkám, začínají prožívat tajemství spásy. A obě matky dvojím zázrakem prorokují pod vlivem ducha svých dětí.

Radostí se pohnulo dítě, matka je naplněna Duchem svatým. Matka nebyla naplněna Duchem svatým dříve než syn, avšak když jím byl naplněn syn, naplnil i matku. Zaplesal radostí Jan, zaplesal radostí i Mariin duch. Když se zaradoval Jan, naplňuje se Alžběta Duchem svatým.

O Marii se dozvídáme, že se její duch zaradoval, ne že ji Duch naplnil, vždyť nepostižitelný už působil v matce nepostižitelným způsobem. Alžběta je naplněna Duchem svatým po početí, Maria před početím. *Blahoslavená, praví Alžběta, která jsi uvěřila.*

Ale i vy, kdo jste uslyšeli a uvěřili, jste blahoslavení. Každá duše totiž, která uvěří, počíná i rodí Boží Slovo i poznává jeho skutky.

Nechť má každý člověk Mariinu duši, aby velebila Pána; nechť má každý člověk Mariina ducha, aby se z Boha radoval. I když podle těla je jen ona sama Kristovou matkou, přece je podle víry Kristus plodem všech.

Každá duše totiž přijímá Boží Slovo, jestliže neposkvrněna a prosta neřestí s neochvějnou svědomitostí střeží bezúhonnost. Každá duše, která dokáže být taková, velebí Pána, jako velebila Pána duše Mariina a její duch našel radost v Bohu, jenž přinesl spásu.

Jak čtete i na jiném místě: *Velebit pojďte Pána spolu se mnou*, velebíme Pána ne proto, že by bylo možno mu lidským hlasem něco přidat, ale proto, že je veleben v nás. Obrazem Boha je totiž Kristus, a jestliže duše učiní cokoli spravedlivého a zbožného, velebí Boží obraz, k jehož podobnosti je stvořena; a proto tím, že jej velebí, jakousi účastí na jeho velikosti se povznáší.

Responsorium

Lk 1, 45-46; Žl 66, 16

- Ř. Blahoslavená, která jsi uvěřila, || že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána. | Maria řekla: * Velebí má duše Pána.
 V. Pojďte a poslyšte, bohobojní, | povím, co Bůh mi dobrého činí. *
 Velebí má duše Pána.

22. PROSINCE

Verš

- V. Lidé, slyšte slovo Páně.
 Ř. A hlásejte je po celé zemi.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

49, 14 – 50, 1

Obnova Siónu

Sión řekl: „Hospodin mě opustil, Pán na mě zapomněl.“ Copak může zapomenout žena na své nemluvně, není jí líto syna vlastního těla? I kdyby ona zapomněla, já přece na tebe nezapomenu!

Hle, vyryl jsem si tě do dlaní, tvé hradby jsou stále přede mnou. Pospíchají sem tvoji stavitelé, ti, kdo tě bořili a ničili, z tebe vyjdou.

Pozdvihni své oči a dívej se kolem: tito všichni se shromáždili, přišli k tobě. „Jako že jsem živ – praví Hospodin – těmi všemi se oblečeš jako šperky, jako nevěsta se jimi ozdobíš.“ Neboť tvé trosky, tvé sutiny, tvá zničená země budou nyní těsné pro obyvatele – daleko budou ti, kdo tě hltali. Ještě ti budou do uší mluvit synové, až skončí tvoje bezdětnost: „Mé místo je těsné; ustup, ať mám kde bydlet!“ Řekneš si v srdci: „Kdo mi je zrodil? Byla jsem přece bezdětná, neplodná, do zajetí odvedená. Kdo je vychoval? Vždyť jsem zůstala sama; kde tihle byli?“

Tak praví Pán, Hospodin: „Hle, pokynu rukou pohanům, národům zdvihnu své znamení. Přinesou tvé syny v náručí, tvé dcery budou nesený na ramenou. Králové budou tvými pěstouny, královny tvými chůvami; tváří k zemi se ti pokoří a prach tvých nohou budou lízat. Tu poznáš, že já jsem Hospodin. Nezklamou se ti, kdo doufají ve mě.“

Může se kořist vyrvat rekovi, či vyprostí se zajatec silákovi? „A přece“ – tak praví Hospodin – „i zajatec se může rekovi vyrvat a může se vyprostit silákova kořist. Já však budu bojovat s tvými protivníky, já tvé syny vysvobodím.“

Tvé trýznitele nakrmím jejich vlastním masem, jako moštem se opojí vlastní krví, aby každý poznal, že já jsem Hospodin, tvůj Spasitel, že tvým Vykupitelem je mocný Jakubův ochránce.“

Tak praví Hospodin: „Kde je rozlukový lístek vaší matky, kterým jsem ji zapudil? Nebo kdo je mým věřitelem, jemuž jsem vás prodal? Hle, byli jste prodáni kvůli svým nepravostem, pro vaše nevěrnosti byla vaše matka zapuzena.“

Responsorium

Iz 49, 15; Srov. Žl 72, 10

Ř. Copak může žena zapomenout na své nemluvně, || není jí líto syna vlastního těla? | I kdyby ona zapomněla, * já přece na tebe nezapomenu, praví Hospodin.

W. I kdyby mě otec s matkou opustili, | Hospodin se mě ujme. * Já přece.

Druhé čtení

Z výkladu svatého kněze Bedy Ctihodného na Lukášovo evangelium

Velebí má duše Hospodina

Maria řekla: *Velebí má duše Pána a můj duch plesá v Bohu, mém spasiteli.*

Praví: Pán mě povznesl tak velikým a tak neslýchaným darem, že se to nijak nedá vyjádřit slovy a stěží to může pochopit nejnivnější cit srdce. Proto z celé duše vzdávám díky a chválu. Na díky vynakládám všechno, co při rozjímání jeho nekonečné velikosti prožívám, cítím a rozeznávám. Neboť můj duch se raduje i z věčného božství téhož Ježíše, to jest Spasitele, jehož početím v čase se oplodňuje moje tělo.

Že mi učinil veliké věci ten, který je mocný; jeho jméno je svaté.

To se vztahuje k začátku chvalozpěvu, kde se říká: *Velebí má duše Pána.* Vždyť jenom ta duše, kterou Bůh chce zahrnout velikou milostí, je schopna velebit ho důstojným chvalozpěvem a obracet se na ty, kdo mají účast na stejném zaslíbení a záměru spásy, s povzbuzením a výzvou: *Velebit pojďte Pána spolu se mnou, společně vzdejme chválu jeho jménu!*

Vždyť ten, kdo s pohrdáním odmítne podle svých možností velebit Pána, kterého poznal, a vyznávat svatost jeho jména, *bude nejmenším v království nebeském.* Jeho jméno pak se nazývá svaté z toho důvodu, že velikostí své jedinečné moci převyšuje Bůh každé stvoření a má daleký odstup ode všeho, co učinil.

Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství.

Výstižně nazývá Izraele Hospodinovým služebníkem, neboť Bůh se ho ujal, aby ho spasil, ovšem poslušného a pokorného podle slov Ozeášových: *Služebníkem je Izrael, zamiloval jsem si ho.* Neboť kdo s pohrdáním odmítá se ponížít, nemůže být spasen ani nemůže říci s prorokem: *A ejhle, Bůh je mi pomocníkem, Pán mi zachoval život. Kdo se poníží jako dítě, ten je v nebeském království největší.*

Jak slíbil našim otcům, Abrahámovi a jeho potomkům na věky.

Za potomstvo Abrahámovo označuje nikoli potomstvo tělesné, nýbrž duchovní. To znamená nejenom potomky zrozené z jeho těla, ale i ty, kdo kráčejí ve šlépějích jeho víry, ať s obřízkou, nebo bez ní. Vždyť i Abrahám ještě před obřízkou uvěřil a bylo mu to připočteno ke spravedlnosti.

Příchod Spasitele byl tedy slíben Abrahámovi a jeho potomstvu navěky, to znamená synům zaslíbení, jimž se říká: *Když patříte Kristu, jste Abrahámovo potomstvo a dědici podle zaslíbení.*

Je správné, že Pánův i Janův příchod ohlašují prorockým slovem jejich matky. Aby tak jako měl svůj počátek hřích, aby skrze ženy začínaly i dobré věci. A jestliže pro svedení jedné život zanikl, aby se světu vrátil, když se dvě předhánějí v oslavování Boha.

Responsorium

Lk 1, 48–50

- Ř. Budou mě blahoslavit || všechna pokolení, * že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. | Jeho jméno je svaté.
 V. A jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení | k těm, kdo se ho bojí. * Že mi učinil.

23. PROSINCE

Verš

V. Kéž se mi dostane, Pane, tvé lásky.

Ř. Pomoz mi podle svého slibu.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

Iz 51, 1–11

Synům Abrahámovým je přislíbena spása

Slyšte mě všichni, kdo usilujete o spravedlnost, kdo hledáte Hospodina! Pohleďte na skálu, z níž jste vytesáni, na hlubokou jámu, z níž jste vykopáni! Pohleďte na Abraháma, svého otce, na Sárú, která vás porodila! Jako jediného jsem ho povolal, požehnal jsem mu a rozmnožil ho.

Proto se Hospodin slituje nad Siómem, slituje se nad všemi jeho sutinami. Změní jeho poušť v Eden, jeho pustinu v zahradu Hospodinovu. Zazní tam radost a veselí, díkůvzdání a chvalozpěvy.

Věnujte mi pozornost, můj lide, slyšte mě, národy! Ode mne vyjde zákon, své právo ustanovím světlem pro národy. Blízko je má spravedlnost, vzešla má spása a má ramena budou národy soudit; ostrovy budou ve mě doufat a čekat na mé rámě.

Zdvihněte k nebi své oči a pohleďte dolů na zem: jako dým se nebesa rozplynou, země se rozpadne jak oděv, její obyvatelé stejně tak zhynou. Má spása však potrvá navždy, neskončí má spravedlnost.

Slyšte mě všichni, kdo znáte spravedlnost, lide, v jehož srdci je můj zákon! Nebojte se pohany od lidí, jejich urážek se nestrachujte! Jak oděv je budou hlodat červi, jak vlnu je sežerou moli. Má spravedlnost však potrvá navždy, má spása po všechna pokolení.

Povstaň, povstaň, sílu si oblékni, Hospodinovo rámě, povstaň jako za dávných dnů, za odvěkých pokolení! Což ty jsi nerozřálo Rahab, neprobodlo draka? Což jsi nevysušilo moře, vody velkého oceánu? Z mořské hlubiny jsi učinilo cestu, aby přešli vykoupení.

Vrátí se ti, které vykoupil Hospodin, s jásotem přijdou na Sión, věčné veselí bude jim věnčit hlavy, dojdou radosti a veselí, prchne starost a vzdychání.

Responsorium

Srov. Iz 51, 4. 5; 35, 10

℞. Věnujte mi pozornost, můj lide, || slyšte mě, národy. * Blízko je má spravedlnost, | vzešla má spása.

℣. Vrátí se ti, které vykoupil Hospodin, | s jásotem přijdou na Sión. * Blízko.

Druhé čtení

Z traktátu „Proti bludaři Noetovi“ od svatého kněze Hippolyta

Tajemství skryté od věků bylo odhaleno

Je jeden Bůh, bratři, a toho nepoznáme odjinud než ze svatých Písem. Snažme se proto zvědět všechno, co božská Písma oznamují, a poznat všechno, čemu učí. Věřme tak, abychom zrakem své víry viděli Otce takovým způsobem, jakým on chce být viděn; jakým způsobem chce, aby byl Syn oslavován, takovým jej oslavujeme; a jakým způsobem chce, aby byl dáván Duch svatý, takovým jej přijmeme. Při poznávání toho, co nám Bůh dává, neprosazujme svou vlastní vůli ani svůj vlastní názor, ani s tím nezacházejme s násilím, ale chápejme to tak, jak nás on sám chtěl poučit skrze svatá Písma.

Protože byl sám a neměl nic, co by s ním sdílelo věčnost, rozhodl se Bůh stvořit svět. Svět stvořil Bůh myšlenkou, vůlí a slovem, vyvstal mu ihned, vzniklý tak, jak on chtěl. Nám tedy postačí vědět pouze to, že nic není stejně věčného jako on. Kromě něho nebylo nic, jen on sám ve vší své plnosti. Nebyl ovšem ani nerozumný, ani nemoudrý, ani bezmocný, ani bezradný. Bylo v něm všechno, on sám byl vším. Když chtěl a způsobem,

jakým chtěl, zjevil v době, kterou sám u sebe určil, své Slovo, skrze něž všechno vytvořil.

Poněvadž měl toto Slovo v sobě a stvořenému světu bylo neviditelné, učinil je viditelným, když je poprvé vyslovil. Zrodil světlo ze světla, a tak poskytl tvorstvu Pána, svou vlastní myšlenku. Ten byl dříve viditelný pouze jemu, světu však byl neviditelný; on jej učinil viditelným, aby svět mohl být spasen, až jej uzří při jeho zjevení. Právě on je Boží myšlenka, jež se poté, co vyšla, ukázala na světě v podobě Božího dítěte. Všechno povstalo jeho mocí, on sám však vychází z Otce. Bůh dal Zákon a proroky.

A když dal proroky, přiměl je mluvit vlivem Ducha svatého, aby prochnuti Otcovou mocí zvěstovali Otcovy záměry a vůli. Tak se tedy Boží Slovo stalo zjevným, jak praví svatý Jan. On vlastně stručně shrnuje to, co bylo řečeno proroky, a prokazuje přitom, že to je to Slovo, jehož mocí se vše stalo. Říká přece: *Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. Všechno povstalo skrze ně, a bez něho nepovstalo nic. A dále říká: Svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali.*

Responsorium Srov. Iz 9, 6. 7; Lk 1, 32; Jan 1, 4

℟. Dítě se nám narodí || a bude se nazývat mocný Bůh: * Zasedne na trůn svého otce Davida a bude vládnout.

℣. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. * Zasedne.

24. PROSINCE

Verš

℣. Slova svá zjevil Jákobovi.

℟. Zákony, příkazy Izraeli.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

Iz 51, 17 – 52, 2. 7–10

Jeruzalému je hlásána radostná zvěst

Probud' se, probud', vstaň, Jeruzaléme! Pil jsi z Hospodinovy ruky kalich jeho hněvu; čiši opojení jsi pil a vyprázdnil. Nevede ho nikdo ze všech synů, které zrodil, nedrží ho za ruku nikdo ze všech synů, které vychoval.

To obojí tě stihlo – kdo s tebou bude mít soucit? Zpustošení a zkáza, hlad a meč – kdo tě potěší? Tvoji synové leží bez vlády na rozích všech ulic jako antilopa v síti, zahrnuti Hospodinovým hněvem, hrozbami tvého Boha.

Proto slyš to, ubohý a opilý, ale ne vínem! Tak praví tvůj Pán, Hospodin a tvůj Bůh, který se zastává svého lidu: „Hle, vzal jsem z tvé ruky kalich opojení, číši svého hněvu; už ho nebudeš pít. Dám ho do ruky tvých trýznitelů, kteří ti říkali: ‚Sehni se, ať přes tebe přejdem!‘ Svůj hřbet jsi učinil zemí, cestou pro chodce.“

Povstaň, povstaň, sílu si oblékni, Sióne! Oblékni si svůj nádherný oděv, Jeruzaléme, svaté město, neboť už do tebe nevstoupí neobřezaný a poskvřený.

Z prachu se otřes, vstaň, zajatý Jeruzaléme! Zbav se okovů své šíje, zajatá síónská dcero!

Jak je krásné vidět na horách nohy posla, který přináší radostnou zprávu, který zvěstuje pokoj, hlásá blaho a oznamuje spásu, který praví Siónu: „Bůh tvůj kraluje!“ Slyš! Tvoji strážní pozdvihují hlas a jásají spolu, neboť vidí na vlastní oči, jak se Hospodin vrací na Sión.

Radujte se a jásejte vespolek, jeruzalémské trosky, neboť Hospodin utěšil svůj lid, vykoupil Jeruzalém. Obnažil Hospodin své svaté rámě před očima všech národů a všechny končiny země uzří spásu našeho Boha!

Responsorium

Srov. Ex 19, 10. 11;

Dt 7, 15; Srov. Dan 9, 24

℞. Hospodin praví: || Posvěťte se, synové Izraele, | zítra přijde Pán *
a sejme z vás všechnu slabost.

℣. Zítra bude skončena nepravost země | a bude vám vládnout Spasitel
světa. * A sejme z vás.

Druhé čtení

Z kázání svatého biskupa Augustina

Věrnost vypučí ze země, spravedlnost shlédne z nebe

Probud' se, člověče! Pro tebe se Bůh stal člověkem. *Probud' se, spáči, vstaň z mrtvých a Kristus tě osvítí.* Pro tebe, pravím, se Bůh stal člověkem. Věčně bys byl mrtev, kdyby se nebyl narodil v čase. Nikdy bys nebyl vysvobozen z hříšného těla, kdyby na sebe nebyl přijal tělo, jako mají hříšní

lidé. Byl bys věčným ubožákem, kdyby ti nebyl prokázal toto milosrdenství. Nebyl bys znovu ožil, kdyby nebyl vyšel vstříc tvé smrti. Byl bys klesl, kdyby ti nebyl oporou. Byl bys zahynul, kdyby nebyl přišel.

Slavme radostně příchod naší spásy a našeho vykoupení. Slavme svátek, ve kterém velký a věčný den přišel z velkého a věčného dne do tohoto našeho tak krátkého a pomíjivého dne.

Jeho nám Bůh poslal jako dárce spravedlnosti, posvěcení a vykoupení. Tak se splnilo, co je v Písmu: Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.

Pravda vzešla ze země. Kristus, který řekl: Já jsem pravda, se narodil z Panny. A spravedlnost shlédla z nebe. Kdo věří v toho, který se narodil, ten dosáhne ospravedlnění ne sám ze sebe jakožto člověk, ale od Boha.

Pravda vzešla ze země, poněvadž Slovo se stalo tělem. A spravedlnost shlédla z nebe, poněvadž každý dobrý úděl a každý dokonalý dar přichází shora.

Pravda vzešla ze země, tělo z Marie. A spravedlnost shlédla z nebe, poněvadž nikdo si nemůže nic vzít, není-li mu to dáno z nebe.

Jestliže jsme ospravedlněni na základě víry, žijme v pokoji s Bohem, protože spravedlnost a pokoj se políbily. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, protože pravda vzešla ze země. Skrze něho totiž máme přístup k této milosti a pevně v ní stojíme. Naše chlouba je také v tom, že máme naději dosáhnout slávy u Boha. Pavel neříká: „naší slávy“, ale slávy u Boha, protože spravedlnost nevyšla z nás, ale shlédla z nebe. Proto kdo se chlubí, ať se chlubí ne sám sebou, ale v Pánu.

Proto při narození Pána z Panny oznamovali andělé: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení.

Odkud ovšem pokoj na zemi, ne-li proto, že pravda vzešla ze země, to jest, že Kristus se narodil z těla? *On je náš pokoj: obě dvě části, židy i pohany spojil v jedno, abychom mohli být lidmi, ve kterých má Bůh zalíbení, láskyplně spojenými poutem jednoty. Radujme se tedy z této milosti, aby naše sláva svědčila o našem dobrém svědomí. Nechlubme se sami sebou, ale chlubme se v Pánu. Proto je řečeno: Jsi má chlouba, pozvedáš mou hlavu. Vždyť jaká nám od Boha mohla zasvitnout větší milost nežli ta, že maje jednorozeného Syna, učinil jej Synem člověka a naopak zase syna člověka učinil synem Božím?*

Hledej zásluhu, hledej příčinu, hledej spravedlnost; a dívej se pozorně, zda najdeš něco jiného nežli milost.

Responsorium

Iz 11, 1.5.2

- Ř. Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse, || výhonek vypučí z jeho kořenů. *
Spravedlnost bude provazem jeho beder | a věrnost pásem jeho ledví.
- Ů. Spočine na něm duch Hospodinův, | duch moudrosti a rozumu, |
duch rady a síly. * Spravedlnost.

KANTIKA**Antifona ke kantikům**

AG 314

*Rosu dejte, nebesa, shůry, oblaka dštíte spravedlivého.**Otevři se země a vydej Spasitele.*

Iz 45, 8

IVA

R oráte cæli désuper, et nubes plu-ant iustum: aperi-átur terra,
et gérminet Salva-tórem.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

- Ř. Jásej a raduj se, síónská dcero, † || *neboť hle* – přicházím | a budu
bydlet uprostřed tebe, **praví** Pán.

1. kantikum

Iz 40, 10–17

Bůh přijde jako dobrý pastýř

Hle, Pán Bůh přichází **s mocí**, * jeho
rameno se **ujalo vlády**.

Hle, jeho **odplata je s ním**, *
a jeho **dílo před ním**.

Své stádo **pase jak pastýř**, * svým
ramenem **ovečky shromazďuje**

a do náručí **je bere**, * sám nosí
ty, které sají.

Kdo svou rukou **změřil vody**? * Kdo
svou dlaní **zvážil nebesa**?

Kdo vzal do špetky prstů tíži
země? † Kdo na váze **hory zvá-
žil** * nebo na misku **vah pahorky
položil**?

Kdo byl Pánu **pomocníkem**? * Kdo
mu byl **rádcem** a **znalost mu půjčil**?

S kým se **radil** a **kdo ho poučil**, *
kdo mu **zjevil cestu spravedl-
nosti**?

Kdo **mu dal poznání** * a ukázal **mu
stezku moudrosti**?

Hle, národy jsou před ním jako
krupěj na **okovu**, † jako prach na
misce vah; * a ostrovy **váží mu
jak zrnečko prachu**.

Libanon **nestačí na zápal ohně**, * na
oběť **nestačí všechna jeho zvěř**.

Před ním jsou všechny národy,
jako by **ne**byly, * jako nic jsou
před ním, jak **nula**.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému,
jako byla na počátku i nyní
i **vždycky** * a na věky věků. Amen.

2. kantikum

Iz 42, 10–16

Chvalozpěv o Bohu, vítězi a spasiteli

Zapějte Pánu **novou píseň**, * chvalte
ho, všechny **končiny země!**

Plavci na moři i se vším, **čeho je**
plno, * ostrovy i ti, kdo **je obývají**.

Ať jása poušť a **osady na** ní, * stanové
tábory, **v nichž bydlí Kedar!**

Ať se radují všichni, kdo ve **ska-**
lách bydlí, * necht' plesají na **vr-**
cholcích hor.

Ať vzdávají **chválu Pánu**, * jeho slávu
ať **ostrovy zvěstují**.

Pán vychází **jako hrdina**, * jak
válečník **po boji touží**,

začíná **bojový pokřik**, * svým nepřá-
telům **ukáže sílu**.

Dosud jsem mlčel a byl jsem tr-
pělivý, † ale teď chci křičet jak
žena **při porodu**, * **vztekat se**
a **sopit**.

V poušť změním hory a **kopce**, *
veškeré jejich **zeleni dám zvadnout**.

Řeky proměním **v suchou zemi** *
a její **bažiny vysuším**.

Po cestách neznámých **povedu slep-**
ce, * dám jim kráčet po **cestách**, **kudy**
nešli;

tmu ve světlo před **nimi změ-**
ním, * a co je **křivé**, **srovnám**.

Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému,
jako byla na počátku i nyní
i **vždycky** * a na věky věků. Amen.

3. kantikum

Iz 49, 7–13

Pán vykoupil svůj lid skrze svého služebníka

Takto mluví Pán, vykupitel, Svatý Iz-
raele, † k tomu, jehož duši se pohrdá,
jehož duši **národy tupí**, * k otroku
krutovládců:

králové **uvidí a povstanou**, * kní-
žata **uvidí a budou se klanět**

kvůli Pánu, **jenž je věrný**, * Svatému
Izraele, **jenž tě vyvolil**.

Takto mluví Pán: † V čase přízně
jsem tě vyslyšel, * v den spásy **jsem**
tě podpořil.

Utvořil jsem tě a udělal z tebe smlou-
vu lidu, † aby se země **opět pozved-**
la, * aby se obnovila **zpuštěná dě-**
dictví,

zajatým aby se **řeklo**: „**Vyjdě-**
te,“ * těm, kdo jsou v **temnotách**:
„**Ukažte se**.“

Budou se pást **podél cest**, * na všech
holých horách **budou mít pastvinu**.

Nebudou už hladovět *ani žíznit*, *
nebudou už strádat žhavým vět-
rem ani sluncem,
vždyť ten, jenž se nad nimi slitovává,
je **povede**, * přivede je k tryskajícím
vodám.

Ze všech svých hor **udělám ces-**
tu * a mé cesty budou **vyvýšeny**.
Tady jsou, přicházejí *zdaleka*, † jed-
ni od Severu a *od Západu*, * jiní ze
země **Sinim**.

Nebesa, křičte radostí, *země, já-*
sej, * ať hory *radostně zakřičí*,
vždyť Pán utěšil *svůj lid*, * slitovává
se nad *těmi, jež zkormoutil*.

Sláva Otci i **Synu** * i **Duchu sva-**
tému,
jako byla na počátku i *nyní i vždyc-*
ky * a na věky *věků*. Amen.

IVA

R oráte cæli désuper, et nubes plu-ant iustum: aperi-atur terra,
et gérmínet Salva-tórem.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

✠. *Jásej* a raduj se, síónská dcero, †|| *neboť hle* – **přicházím** | a budu
bydlet *uprostřed tebe*, **praví** Pán.

EVANGELIUM

1. neděle adventní

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24, 1–12

Proč hledáte živého mezi mrtvými?

Prvního dne v týdnu časně ráno přišly ženy ke hrobu a nesly vonné oleje, které si připravily. Nalezly kámen od hrobu odvalený, a když vešly, tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly v rozpacích, najednou u nich stáli dva muži v oslnivě bílém rouchu.

Zmocnila se jich bázeň a sklopily oči k zemi. Muži jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není tady, byl vzkříšen. Vzpomeňte si, jak vám řekl, když byl ještě v Galileji: Syn člověka musí být vydán do rukou hříšným lidem, být ukřižován a třetího dne vstát.“ Vzpomněly si na ta jeho slova.

Vrátily se od hrobu a oznámily to všechno jedenácti učedníkům a všem ostatním. Byly to Marie Magdalská, Jana a Marie, matka Jakubova; a ještě i některé jiné, které byly s nimi, to všechno pověděly apoštolům. Těm ta slova připadala jako plané řeči a nevěřili jim.

Petr se však zvedl a běžel k hrobu. Naklonil se dovnitř a viděl jen pruhy plátna. Vrátil se celý udiven nad tím, co se stalo.

2. neděle adventní

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24, 13–35

Zůstaň s námi, neboť se připozdívá

Dva z Ježíšových učedníků se ubírali do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálena od Jeruzaléma šedesát honů. Hovořili spolu o tom všem, co se stalo. Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim. Ale jako by jim cosi zadržovalo oči, takže ho nepoznali.

Zeptal se jich: „O čem to cestou spolu rozmlouváte?“ Zastavili se celí smutní. Jeden z nich – jmenoval se Kleofáš – mu odpověděl: „Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo!“ Zeptal se jich: „A co se stalo?“

Odpověděli mu: „Jak Ježíše z Nazareta, který byl prorok, mocný činem i slovem před Bohem i přede vším lidem, naši velekněží a přední mužové odsoudili k smrti a ukřižovali. My však jsme doufali, že on je ten, který má vysvobodit Izraele. A k tomu všemu je to dnes třetí den, co se to stalo. Některé naše ženy nás sice rozrušily: Byly časně ráno u hrobu, nenalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly i vidění andělů a ti prý říkali, že on žije. Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak ženy říkaly, jeho však neviděli.“

A on jim řekl: „Jak jste nechápaví a váhaví uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?“ Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje.

Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. Ale oni na něho naléhali: „Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlil.“ Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. Tu si mezi sebou řekli:

„Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“

Ještě tu hodinu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct apoštolů i jejich druhy. Ti řekli: „Pán skutečně vstal a zjevil se Šimonovi.“ Oni sami pak vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak ho poznali při lámání chleba.

3. neděle adventní

Slova svatého evangelia podle Lukáše

24, 35–53

Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých

Učedníci vypravovali, co se jim přihodilo na cestě a jak poznali Ježíše při lámání chleba. Když o tom mluvili, stál on sám uprostřed nich a řekl jim: „Pokoj vám!“

Zděsili se a ve strachu se domnívali, že vidí ducha. Řekl jim: „Proč jste rozrušeni a proč vám v mysli vyvstávají pochybnosti?“ Podívejte se na mé ruce a na mé nohy: vždyť jsem to já sám! Dotkněte se mě a přesvědčte se: duch přece nemá maso a kosti, jak to vidíte na mně.“ A po těch slovech jim ukázal ruce a nohy. Pro samou radost však tomu pořád ještě nemohli věřit a jen se divili. Proto se jich zeptal: „Máte tady něco k jídlu?“ Podali mu kus pečené ryby. Vzal si a před nimi pojedl.

Dále jim řekl: „To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi: že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v Mojžíšově Zákoně, v Prorocích i v Žalmech.“ Tehdy jim otevřel mysl, aby rozuměli Písmu. Řekl jim: „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých a v jeho jménu bude hlásáno pokání, aby všem národům, počínajíc od Jeruzaléma, byly odpuštěny hříchy. Vy jste toho svědky.

Hle – já vám pošlu toho, koho slíbil můj Otec. Vy tedy zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.“

Vyvedl je pak směrem k Betánii, zvedl ruce a požehnal jim. A zatímco jim žehnal, odloučil se od nich a vznášel se k nebi. Oni se mu poklonili a s velikou radostí se vrátili do Jeruzaléma. Byli stále v chrámě a velebili Boha.

4. neděle adventní

Slova svatého evangelia podle Jana

20, 1–18

Ježíš musí vstát z mrtvých

Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn. Běžela proto k Šimonu Petrovi a k tomu druhému učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.“

Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a zamířili ke hrobu. Oba běželi zároveň, ale ten druhý učedník byl rychlejší než Petr a doběhl k hrobu první. Naklonil se dovnitř a viděl, že tam leží pruhy plátna, ale dovnitř nevěšel. Pak za ním přišel i Šimon Petr, vešel do hrobky a viděl, že tam leží pruhy plátna. Rouška však, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch pruhů plátna, ale složená zvlášť na jiném místě.

Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel ke hrobu první, viděl a uvěřil. Ještě totiž nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých. Učedníci se pak zase vrátili domů.

Marie stála venku u hrobky a plakala. Když tak plakala, naklonila se do hrobky a viděla tam sedět dva anděly v bílém rouchu, jednoho v hlavách a druhého v nohách toho místa, kde dříve leželo Ježíšovo tělo. Řekli jí: „Ženo, proč pláčeš?“ Odpověděla jim: „Vzali mého Pána a nevím, kam ho položili.“ Po těch slovech se obrátila a viděla za sebou stát Ježíše, ale nevěděla, že je to on.

Ježíš jí řekl: „Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?“ Ona myslela, že je to zahradník, a proto mu řekla: „Pane, jestliže tys ho odnesl, pověz mi, kam jsi ho položil, a já ho přenesu.“ Ježíš jí řekl: „Marie!“ Ona se k němu obrátila a zvolala hebrejsky: „Rabbuni!“ – to znamená „Mistře“.

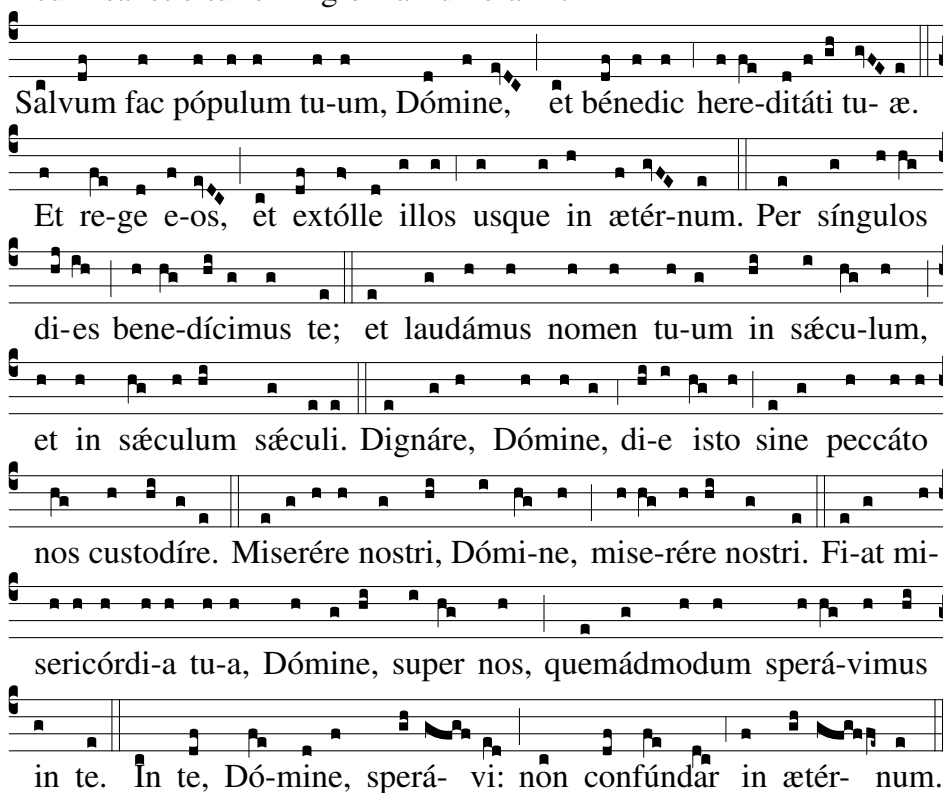
Ježíš jí řekl: „Nezadržuj mě! Neboť ještě jsem nevystoupil k Otcí. Ale jdi k mým bratřím a oznam jim: ‚Vystupuji k svému Otcí a k vašemu Otcí, k svému Bohu a k vašemu Bohu.‘“ Marie Magdalská tedy šla a zvěštovala učedníkům: „Viděla jsem Pána!“ – a toto že jí řekl.

HYMNUS TE DEUM

Te De-um laudámus: te Dóminum confité-
 mur. Te ætérnum
 Patrem, omnis terra venerá-
 tur. Tibi omnes ánge-li, tibi cæli et
 univérsæ potestá-
 tes: tibi chérubim et séra-
 phim incessábi-li vo-
 ce proclá-
 mant: Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dóminus De-us Sába-
 oth. Pleni sunt cæli et terra maiestátis glóri-æ tu-æ. Te glori-ó-
 sus Apostolórum cho-
 rus, te prophetárum laudábi-
 lis núme-
 rus, te mártýrum candidátus laudat exérci-
 tus. Te per orbem terrárum
 sancta confitétur Ecclési-
 a, Pa-
 trem imménsæ maiestá-
 tis; vene-
 rándum tu-um verum et únicum Fí-li-
 um; Sanctum quoque Pará-
 clitum Spí-ri-tum. Tu rex gló-ri-æ,
 Christe. Tu Patris sempi-tér-
 nus es Fí-li-us. Tu, ad liberándum susceptúrus hómi-
 nem, non hor-

ru-ísti Vírginis úterum. Tu, devícto mortis acúle-o, aperu-ísti cre-
 déntibus regna cælórum. Tu ad délixteram De-i se-des, in gló-ri-a
 Patris. Iudex créderis esse ventúrus. Te ergo quæsumus, tu-is fá-
 mulis súbve-ni, quos preti-óso sángu-ine redemísti. Ætérna fac
 cum sanctis tu-is in glóri-a numerá-ri.

Salvum fac pópulum tu-um, Dómine, et bédedic here-ditáti tu-æ.
 Et re-ge e-os, et extólle illos usque in ætér-num. Per síngulos
 di-es bene-dícimus te; et laudámus nomen tu-um in sáecu-lum,
 et in sáeculum sáeculi. Dignáre, Dómine, di-e isto sine peccáto
 nos custodíre. Miserére nostri, Dómi-ne, mise-rére nostri. Fi-at mi-
 sericórdi-a tu-a, Dómine, super nos, quemádmódum sperá-vimus
 in te. In te, Dó-mine, sperá- vi: nōn confúndar in ætér- num.

ZÁVĚREČNÁ MODLITBA

1. neděle adventní

Modleme *se*. † Všemohoucí Bože, očekáváme příchod našeho Pána Ježíše Krista a *prosíme* tě: ° posiluj naši vůli, ať konáme spravedlivé skutky a připravujeme se na setkání *s ním*, † abychom v den soudu stáli po jeho pravici a vešli do *nebeského* království. ° Neboť on *s tebou* † v jednotě *Ducha* svatého ° žije a kraluje po všechny věky věků.

2. neděle adventní

Modleme *se*. † Všemohoucí a milosrdný Bože, † spěcháme vstříc tvému Synu a *prosíme* tě: ° nedopusť, aby nám stály v cestě pozemské zájmy, † ale ať nebeská moudrost zúrodní naše nitro, abychom došli k věčnému životu s Kristem. ° Neboť on *s tebou* † v jednotě *Ducha* svatého ° žije a kraluje po všechny věky věků.

3. neděle adventní

Modleme *se*. † Všemohoucí Bože, očekáváme s vírou slavnost narození tvého Syna a *prosíme* tě: ° dej nám svou *milost*, † abychom se mohli radovat z naší spásy a vděčně *tě* chválit. ° Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, † neboť on *s tebou* v jednotě *Ducha* svatého ° žije a kraluje po všechny věky věků.

4. neděle adventní

Modleme *se*. † Prosíme tě, Bože, vlej nám do duše svou *milost*, † abychom stále hlouběji prožívali tajemství našeho *vykoupení*: ° a dej, ať nás všechny, kteří jsme z andělova zvěstování poznali, že se tvůj Syn stal *člověkem*, † jeho umučení a kříž přivede *k slávě* vzkříšení. ° Neboť on *s tebou* † v jednotě *Ducha* svatého ° žije a kraluje po všechny věky věků.

Zakončení

℣. Dobrořečme Pánu.

℞. *Bohu* díky.

℣. Duše věrných zemřelých
ať pro milosrdenství Boží odpočívají v pokoji.

℞. Amen.